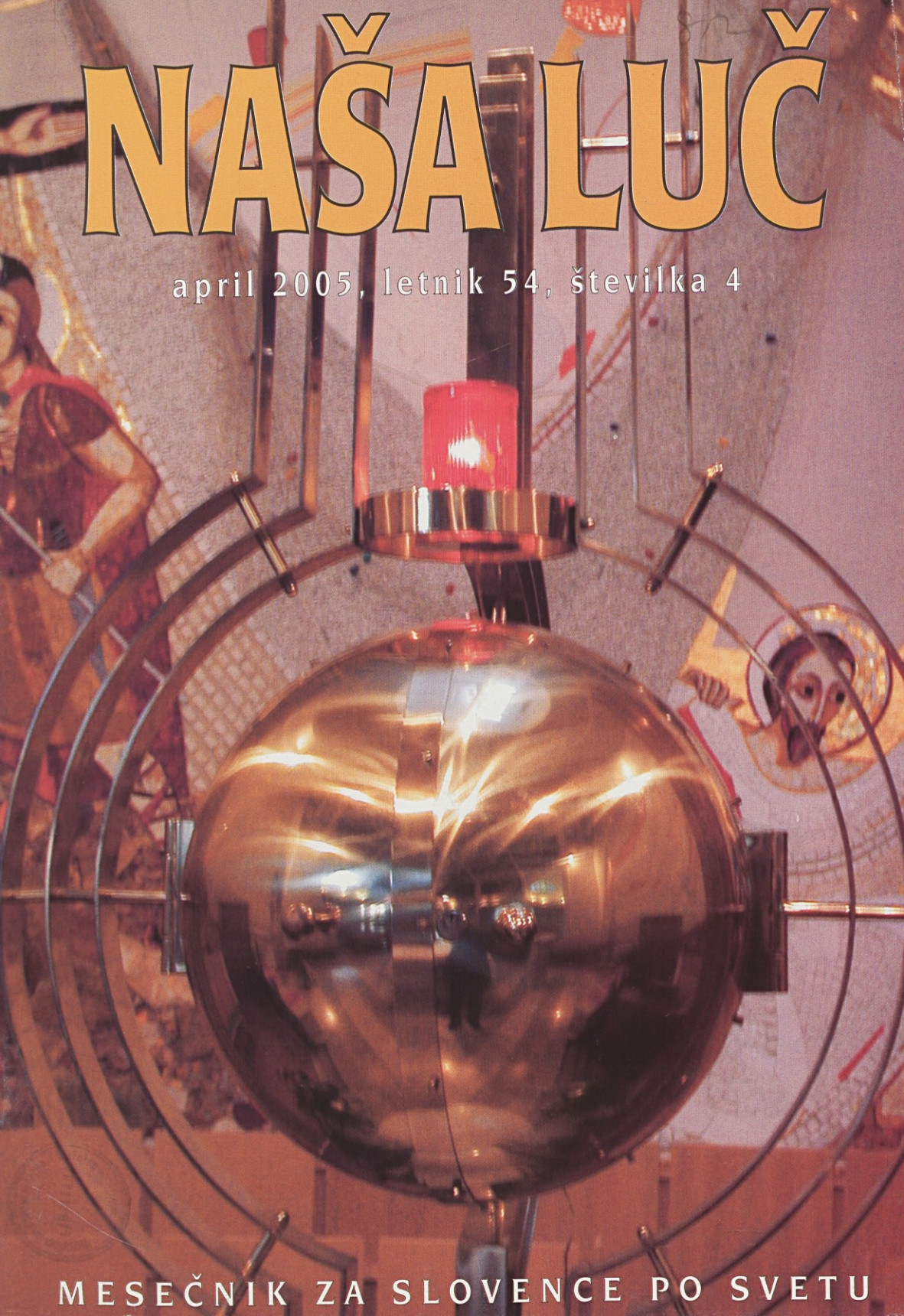

NAŠA LUČ

A large, polished brass globe is the central focus, mounted on a metal frame. A red light is visible on top of the globe. The background features religious murals, including a figure in a red robe on the left and a figure with a halo on the right.

april 2005, letnik 54, številka 4

MESEČNIK ZA SLOVENCE PO SVETU

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

LETO EVHARISTIJE

60 let slovenskega povojnega begunstva in izseljenstva 2

Celovski ali Rateški rokopis 6

Brez samozvesti 8

Sv. Vid v Strehovcih 9

Levi "domoljubni" izlivi 10

Prisluhnimo domovini 11

Rok Benkovič preskočil vso svetovno elito 14

Iz življenja naših župnij 16

Leto brez sonca 36

Lučkin kotiček 41

Malo za šalo 42

Oglasi 43

Izraelci so staro pomladansko praznovanje, ko se ljudje veselijo zmage novega življenja nad smrtjo, preoblikovali v spomin na svojo rešitev iz egiptovske sužnosti. S tem so dali staremu naravnemu prazniku povsem nov pomen. To ni bil več spomin na vedno enako kroženje letnih časov, kjer zimi sledi vedno nova pomlad, ampak spomin na enkratni zgodovinski dogodek, ko je Bog posegel v zgodovino judovskega zasužnjenega ljudstva in ga osvobodil za življenje v dostojanstvu svobodnih božjih otrok.

Po vseh svetopisemskih poročilih so Jezusa Kristusa pribili na križ dan pred tem največjim judovskim praznikom, dan po prazniku pa so našli njegov grob prazen. V vrsti prikazan je apostoli in Jezusovi učenci doživljali Jezusa kot živega zmagovalca nad smrtjo in človeško hudobijo. Ko so apostoli izbirali nadomestnega člana apostolskega zbora zaradi Judovega odpada, je bilo merilo izbire to, da mora biti človek, ki je lahko priča Jezusovega vstajenja. Jezusovo vstajenje je edinstven in neponovljiv, osrednji in najbolj odločilen dogodek svetovne zgodovine, je osrednja resnica in sporočilo krščanske vere, zato je velika noč naš osrednji in najpomembnejši praznik.

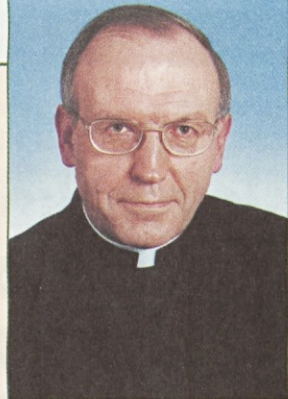
Brez velike noči bi se prvi Jezusovi učenci razkropili in bi skušali čim prej pozabiti spomin nanj. Kar so doživeli na veliko noč, pa jih je prepričalo, da Jezusova zadeva ni končana, temveč se šele prav začneja.

Z vero v Jezusovo vstajenje naša vera stoji ali pade. Tega so se zavedali Jezusovi učenci od vsega začetka. Apostol Pavel je že okrog leta 45 pisal kristjanom v Korintu, da bi bila njihova vera prazna in njegov lastni trud zaman, če bi vest o Jezusovem vstajenju ne bila resnična.

Velika noč ni samo v ohranjanju lepih in izvirnih običajev. Blagoslovljena jedila in drugi običaji bi bili prazna zunanost, če jih ne bi spremljala okrepljena vera in zaupanje, da nobeno prizadevanje za dobre in plemenite cilje ni zaman, da bo resnica zmagala nad lažjo, pravica nad krivičnostjo, ljubezen in odpuščanje nad sovraštvom in ne nazadnje življenje nad smrtjo. Vse to zaradi tega, ker je učlovečeni Bog premagal smrt in živi, da bi z njim živeli tudi mi. Judje so se ob svoji veliki noči veselili dostojanstva, ki ga prinese zunanja svoboda, kristjani se veselimo svobode in dostojanstva, ki ga prinese rešitev od greha in smrti.

Velika noč nam pomaga, da vztrajamo v veri in zaupanju v vseh težkih življenjskih trenutkih. Zato od srca želim vsem bralkam in bralcem Naše luči močno doživete in blagoslovljene praznike.

Prof. dr. Anton Stres, mariborski pomožni škof

Prva str. ovitka: J. Pucelj:
Vstali Gospod živi med nami
v sveti evharistiji
Druga str. ovitka: Z. Podvinski: Vstali Zveličar,
Halmstad, Švedska
Tretja str. ovitka: Arhiv NL: Alelija
Četrta str. ovitka: J. Modic: Sv. Gregor,
v pričakovanju pomladi

60 let slovenskega povojnega begunstva in izseljenstva

Letos mineva 60 let slovenskega begunstva. Najbolj odmeven del te nesrečne usode našega naroda je vsekakor prvi val beguncev, ki so se zaradi strahu pred komunistično vojsko in oblastjo umaknili iz Slovenije - na Koroško in v Italijo. Ko je postalo jasno, da so si z begom rešili življenje in da vrnitve zanje ni, so našli zatočišče v različnih državah, ki so takrat sprejemale begunce in jim ponudile nov dom. Kasneje je zaradi nemogočih razmer zapustilo domovino več deset tisoč Slovencev, ki jim je nova oblast grenila svobodno življenje. Zaradi nestrinjanja z režimom, ki ga je komunistična partija zdravemu razumu v posmeh imenovala 'ljudska oblast', so bežali ali kasneje s potnimi listi odhajali v svet.

Zakonca Stanislav in Angela Korber živita že 57 let v mestu Espelkamp na severu Nemčije. Tukaj sta si ustvarila prijeten domek, ki ga z zadovoljstvom uživata že 36 let. Dokler sta mogla, sta se udeleževala srečanj pri slovenski maši v skupnosti Gütersloh. Njuna življenjska zgodba je podoba slovenskega begunskega izseljenstva po drugi svetovni vojni.

Kakšno je bilo vajino otroštvo in mladost?

Angela Korber

Stanislav Korber

Oba sva rojena v kmečkih družinah, jaz leta 1922 in moja preljuba žena leta 1927. Na kratko naj predstavim svoje starše in nesrečno usodo naše družine. Nesrečna situacija in nepremišljenost je botrovala veliki zadolžitvi na banki. Oče je zgradil veliko sušilnico za hmelj, vendar ga zaradi trgovskih špekulacij ni mogel prodati in tako je kmetija padla v dolgove, ki jih ni bilo mogoče več poravnati. Po nekaj letih smo morali zapustiti domačijo in se preseliti drugam. Sedem otrok nas je bilo, jaz sem bil takrat star sedem let, in silna revščina in lakota nam je pobrala dva najmlajša bratca. Jedli smo stare, včasih že plesnive skorjice kruha, ki so jih pustili kmečki dninarji. Hvaležen pa sem do danes staršem, ker so me dali krstiti in me pripravili na birmo. Sami pa so, žal, opustili versko življenje, vendar Bog ni bil kriv naše revščine.

Moji ženi se je godilo lepše. Njen oče je bil iz velike kmečke družine, mati pa je bila tudi z velike kmetije v Avstriji. V prvi svetovni vojni je bil vojak v Ribnici na Koroškem in jo je pripeljal kot nevesto na svoj dom. Ni prevzel kmetije, ampak se je zaposlil kot mojster na žagi v Gotovljah. Postavila sta si hišo in pridobila precej zemlje. Družino je krepilo bogato krščansko življenje. Imeli so tri hčere in enega sina. Ta edini brat moje žene je bil zaposlen pri železnici v Judenburgu in je bil leta 1945 poklican v nemško vojsko. Poslan je bil brez vsake priprave na fronto in je že prve dni izgubil življenje nekje na Poljskem. Nobenega sporočila ni bilo več o njem. To je družino seveda zelo prizadelo.

Kako pa sta vidva stopila iz otroštva v življenje?

Naj vam predstavim svojo življenjsko pot. Bil sem mlad, 19 let star fant, ko so nemške čete zasedle Slovenijo. Takoj sem bil poslan v avstrijski Graz v tovarno orožja. V kratkem času pa sem dobil tam obvestilo, da se moram javiti na vojaški pregled. Potem so me poslali v München v kasarno, kjer sem sprejel vojaško opremo in bil poslan v Francijo na vojaško izobraževanje. Že po treh mesecih so nas naložili na transport, ki nas je zapeljal v Rusijo pred Stalingrad.

Tu se je zame začelo bridko in najtežje življenjsko obdobje. Vsak trenutek sem imel pred očmi smrt in sam v sebi sem že odpisal svoje življenje. Ostal bom tu na krvavem polju negiben in mrtev. Moč ruskih čet je bila grozna.

Kako ste vojaki vzdržali tiste strašne dogodke?

Stalingrad je bil obkoljen, popolnoma zaprt. Naše čete bi morale predreti obrambni obroč, pa ni bilo v nas več toliko moči, da bi to storili. Tako se je kmalu obrnilo in smo morali reševati lastne čete in potem se je začel beg pred rusko vojaško močjo. Dan za dnem so se vrstili dogodki groze in strahu. Takrat sem se pogosto spomnil očetovih besed, ko sem odhajal od doma. On je bil v prvi svetovni vojni tudi štiri leta na fronti. Podaril mi je majhen kovinski križec z Jezusom, ki ga je po njegovem trdnem prepričanju varoval ves čas na fronti. »Naj tudi tebe varuje na vsakem koraku,« mi je dejal. In res me je Jezus spremljal povsod in varstvo Božje Matere je bilo nad menoj. Tudi takrat, ko me je zadelo. Težko ranjen sem obležal na krvavih tleh in

Angela in Stanislav na domačem vrtu

sem se zavedel, da je to moj konec. Soborci so me vendarle rešili in me poslali v vojaški lazaret v Nemčijo. Šest mesecev sem bil na okrevanju. Po odpustu iz bolnišnice sem dobil 14 dni dopusta pa spet nazaj v boj proti Rusom.

Kako se je potem končala za vas ta vihra norosti?

Še zadnje dni vojne smo se pred Berlinom brezupno bojevali proti silni ruski armadi. Tu sva s kolegom izkoristila ugodno priložnost in pobegnili. Seveda sva imela pripravljeno civilno obleko. Tako sva si rešila življenje. Vendar sva od tedaj pa do konca bojov imela okrog sebe dva sovražnika. Ko bi naju odkrili v naši četi, bi to pomenilo za naju takoj smrt. Tudi tu je bila božja roka nad nama.

Kako ste potem prišli domov?

Kmalu po končani vojni sem zvedel, da se zbirajo Slovenci za vrnitev v domovino. Vendar se tega ni dalo brez kontrole zasedbenih vojaških oblasti. Zaslíševali so nas ruski oficirji zelo trdo in midva sva morala lagati, da sva delala v tovarnah, sicer bi bila poslana v sibirski taborišča. Samo po božji previdnosti sem bil odrejen za transport v Subotico. Tu pa se ni dalo več tajiti vse udeležnosti v vojni. Zaslíševalci so hoteli od mene priznaje, da sem bil pristaš SS. Zaslíšanja so bila mučna, ker so nas pretepali, da bi izsilili priznanje. Vsak dan so prišli ruski kamioni, naložili fante in ni jih bilo več nazaj. Meni se je spet zgodilo čudo, dobil sem odpustnico in sem se lahko jeseni 1945 vrnil v svoj rojstni kraj.

Najbrž ste si dokončno oddahnili?

Da, vendar se je doma začela znova vsa preizkušnja. Vihravo je slavila revolucija svojo zmago, jaz pa sem bil nasprotnik. Nastajale so tako velike težave, da ni kazalo drugega kakor umik iz nevarnega okolja. Zame osebno je bilo takrat izjemnega pomena, da sem našel zaročenko, ki me je vodila na pot življenja po krščanski veri. Njeni starši so bili globoko verni in so me sprejeli kot svojega lastnega sina. V njih sem našel starše, ki so me globoko spoštovali in prav tako sem jaz njih. Po dveh letih poznanstva sva se poročila in pri mojih starših sem našel sobico za naju. Tu sva začela načrtovati najino prihodnost. Zelo pa naju je žalostilo, ker moji straši niso sprejeli moje žene in so jo zaničevali in neprestano žalili.

Treba je bilo preživeti. Kako ste se znašli?

Žena se je takoj zaposlila, ker je bila izučena frizerka. Sam pa sem našel delo pri jugoslovanski železnici in postal sprevodnik na progah Celje-Dravograd in Celje-Zagreb. Silili so me v partijo, pa nisem hotel, kar seveda ni ostalo brez posledic. Oba s kolegom sprevodnikom, ki je bil tudi prisilni mobiliziranec v nemško vojsko, sva imela neprestano politična zasliševanja in so nama grozili s političnim zaporom v Ljubljani. Postalo nama je jasno, da se bo treba rešiti iz še večje nesreče. Sklenila sva, da bova izkoristila prvo priložnost za pobeg na tuje. Vendar so bile dileme velike. Doma sva si z ženo zgradila majhno hišico. Postavljena pa je bila brez gradbenega dovoljenja blizu Žalca. Dobila sva že uradni odlok o rušenju, vendar se to ni zgodilo. Tudi moj kolega je imel svojo hišo v Celju in dva otroke, midva pa sva bila brez otrok. Zdravniki so ugotovili, da je to posledica hudih razmer na fronti.

Kako ste odšli v tujino?

Potem se je pokazala priložnost za beg. Morali smo na skrivaj preko meje v Avstrijo in nato v Nemčijo, kar je bilo takrat zelo nevarno, saj so na jugoslovanski meji streljali na begunce. Vendar nam je uspelo. Poslali so nas v begunsko zbirališče v Nürnbergu. Že po dveh

mesecih sva dobila politični azil. Ponudili so nama tudi nemško državljanstvo, kar sva kasneje tudi sprejela. Najina nadaljnja pot je bila seveda odvisna tudi od potreb, ki so jih takrat imeli Nemci. Poslali so naju v Espelkamp, majhno mesto v severnem delu Nemčije.

Kako sta zastavila svoje življenje na novo?

Na začetku je bilo treba urejati vse zelo gospodarno. Dobila sva stanovanje in žena se je kmalu zaposlila kot frizerka v 10 km oddaljenem mestu. Vsak dan je bila 12 ur na delu, ko se je vrnila, so jo že čakale stranke na domu. Delala je pogosto do poznih večernih ur. Tudi sam sem takoj dobil delo v neki tovarni, kjer sem zelo hitro napredoval na odgovorno mesto in delal tudi po 12 ur. Najin skupni dohodek je bil zares velik in tako sva že po desetih letih začela graditi hišo. Leta 1969 sva se lahko že preselila na svoje. Naj omenim še to, da sva ves čas zelo zaupala v božjo pomoč. Ko sem kupil parcelo, sem se postavil z blagoslovljeno vodo na sredo zemljišča, se dotaknil tal in poškropil zemljo na vse strani in sem molil: »Ljubi Jezus in Mati Božja, vajin blagoslov in vajina pomoč naj nam pomaga.« Res se je nad najinim delom razprostiral božji blagoslov.

Zakonca Stanislav in Angela pred svojim domom, ki sta ga zgradila pred 36 leti.

Po petih letih sva imela vse izplačano. Sama nisva mogla verjeti, saj sva si sposodila zelo veliko denarja.

Že 36 let živiva v najinem domu mirno in brez vsakega pomanjkanja. 22 let sem že v pokoju in moja žena čez 30 let, tako da že zelo dolgo uživava v miru sadove svojega dela.

Kako sta se vživela v kraj in te ljudi?

Zelo sva povezana s krajem in ljudmi predvsem v katoliški župnijski skupnosti. Pogosto prihaja k nama na obisk naš duhovnik, s katerim rada razpravljava o raznih stvareh. Ker je želel v cerkvi postaviti Marijin oltarček, pa ni imel denarja zanj, sva sklenila, da mu bova iz hvaležnosti do Božje Matere Marije pomagala s svojimi prihranki. Devet tisoč mark sva dala na razpolago, da stoji sedaj v naši župnijski cerkvi lep Marijin kip. Povezana pa sva tudi z drugimi duhovniki v naši okolici. Samo tri km je oddaljen nek poljski duhovnik. Njemu sva pomagala postaviti na vrtu med cerkvijo in župniščem kapelico Matere Božje. Sami smo delali tri tedne, da je bila uresničena njegova in naša želja.

Kakšne so danes vezi z domačim krajem?

Nisva pozabila na Cerkev v najinih domačih krajih. Zbrala sva prihranke zadnjih let in darovala 30.000,- € za cerkvene potrebe v rojstnih župnijah in za izobraževanje duhovnikov. Raje ko da bi zapravljala za luksuz, dajeva v takšne namene, saj je toliko božjega blagoslova nad nama in najinim domom. Obdarjena sva tudi z visoko starostjo, jaz imam 82 in žena 78 let. Poleg tega pa žena že nad 40 let trpi zaradi sladkorne bolezni. Seveda naju sem in tja zgrabi kakšna bolezen in prizadene bolečina, vendar se takrat vedno spominjava Jezusovega trpljenja, s katerim nas je vse odrešil.

Najina vez z domačim krajem je duhovno močna. Vedno se spominjava vsak svojega sorodstva in tudi župnijske skupnosti. V Petrovčah, kjer sem doma, sva pred leti obhajala srebrno poroko in takrat naju je sedaj že pokojni župnik blagoslovil. Podarila sva za obnovo cerkve lepo vsoto in tudi v rojstni župniji moje žene v Gotovljah sva prispevala za nabavo novih orgel. Prejela sva res lepo zahvalo od ordinariata mariborske škofije in sva bila prijetno presenečena, da so naju oblike solze veselja, ko sva jo prebirala. Listina visi v hiši in naju spominja na domačo faro. Uredila sva si tudi hišno kapelico v našem stilu in naju prav tako spominja na ljubi domači kraj.

Železni križec je spremljal očeta na fronti v prvi svetovni vojni in Stanislava v drugi.

Prostor dejavne ljubezni do domovine je za vaju krščanska skupnost.

Zdi se nama, da z darovi za Cerkev najbolj primerno izpoveva zahvalo Bogu za ves blagoslov najinega dolgega življenja in da sva srečna drug ob drugem in v miru z ljudmi. Pri najinih letih še vedno lahko sama skrbiva drug za drugega in uživava zadovoljstvo. Vsak dan se zahvaljujema in prosiva blagoslova tudi za svoje bližnje in daljne sorodnike in prijatelje tako v domovini kakor tukaj v najinem kraju in med slovenskimi rojaki. Žal, mednje zadnja leta ne moreva več tako pogosto.

Kako bi strnili na koncu tega pogovora vajino izkušnjo begunstva in izseljenstva v spodbudo našim bralcem?

Obširno sem pripovedoval o najinem življenju, vendar se vsega ne da zapisati in ne povedati. Cela knjiga bi bila premalo, da bi se popisalo vse, kar je bilo lepega in težkega v najinem življenju. Tu je le nekaj glavnih utrinkov in nekaj značilnih stvari, po katerih je Bog vodil najino življenje. Velikokrat zadnje časa premišljujeva z mojo dobro ženo, kako mora človek trpeti, da pride k pravi življenjski modrosti. S hvaležnostjo se spominjava vsega, tudi težkih preizkušenj, in sva prepričana, da tistemu, ki Boga spoštuje, vendarle vse, kar ga doleti, pripomore k rasti v dobroti in pozornosti do bližnjega. To je več vredno ko vse drugo.

Celovski ali Rateški rokopis

Drugi najpomembnejši srednjeveški dokument slovenskega pismenstva je Celovski ali Rateški rokopis.

Nastal je okoli leta 1370, natančneje med leti 1362 in 1390. Ime Celovski je dobil po kraju najdbe; našli so ga leta 1880 v arhivu Zgodovinskega društva za Koroško v Celovcu. Trenutno ga hrani Koroški deželni arhiv, zato mu včasih rečemo enostavno Koroški rokopis. Rateški pa zato, ker je najverjetneje nastal v Ratečah.

Gre za zadnji list mašnega kodeksa, misala, ki se je liturgično uporabljal v Ratečah. Le-te so do nastanka rokopisa spadale pod župnijo sv. Marije na Zilji blizu Beljaka na Koroškem, po letu 1390 so zaradi gora med Ratečami in Marijo na Zilji, zaradi očitnih težav pri oskrbovanju vernikov zlasti v zimskem času, pripadle župnijski cerkvi sv. Marije v Kranjski Gori. Prav povezavi med Ziljsko dolino in Kranjsko Goro gre pripisati potrebo po jezikovnem poenotenju molitvenih obrazcev. Ker v rokopisu prevladuje gorenjski dialekt in je le malo opazen ziljski, raziskovalci sklepajo, da je rokopis nastal v Ratečah ali kje v okolici, morda v Kranjski Gori ali celo v Podkorenu ali Naklem. Rokopis je napisan v gotski knjižni minuskuli in v nemški ortografiji. Rokopisni list je lisast in nepravilno obrezan, celo s sledovi trganja in na nekaterih mestih preluknjan. Ima tudi tri barvne, precej obledele rdeče-modre inicialke (dekorirane začetne črke).

Očenaš in apostolska vera

Kakšna je vsebina Celovškega ali Rateškega rokopisa?

Vsebuje molitve očenaša, zdravamarije in vere. Gre torej za tri osnovne krščanske molitve, ki so jih verniki molili v domačem jeziku. Zapisane so v ko-

roškoslovenskem narečju, saj so območje okrog Rateč in Kranjske Gore najkasneje v 12. stoletju naselili Slovenci s Koroškega, pretežno iz župnij Marija na Zilji in Št. Janž na Zilji. Poleg latinščine so bile že od sinode v Mainzu leta 813 dovoljene tudi molitve v materinščini. Vsebinsko ozadje rokopisa pa je seveda v drugi polovici 8. stoletja opravljeno pokristjanjevanje Slovanov, ki je vezano na slovanska apostola Cirila in Metoda in na obdobje Karantanije. O tem govori pomemben dokument Spreobrnitev Bavarcev in Karantancev (Conversio Bagoariorum et Carantanorum) iz leta 870. To je izredno pomemben zgodovinski vir o pokristjanjevanju Slovencev, zato bi bilo vredno, da ga po predstavitvi prvih spomenikov pismenstva podrobneje spoznamo.

Očenaš obsega sedem vrstic. Poglejmo najprej v tekst rokopisa v poslovenjenem kritičnem prepisu.

niha nals ky ty vnebelich potwecihem tody
twore ynde pridi to gashu twore tody wola
twoja kakor wnebelich yno nalsen ky tych nals
wledum dy mni dimalis yno odpusti nam
dalje tralle kakor yno my odpustichamo tissen dalykam
yno nals ne wupellay wdeno vskusta le nals tety ob-
odstega amen.

zefschena ky maria gnade pallna gospod stilo
segnana ky my semmy yno segnan re lad twoy
in telesa ihs xps amen.

in vchryu wu toga aditcho wfenogotlichu un-
mka nebelis yno semlee yno wu thesusa arstusa
nega syun edyniga nalliga gospodi ky ty je waler
od swetiga ducha tody ys deivittre mare martian po
ponno prlatissen na kiru nalsen maritw yno wu
gub pololen tolu yte kelpaklu na terty dan goti
wlan od martwech Gory yte wnefella syrdi kchell
nuntay toga osthe wfenogotlichega od tody ky yma
prti todyt syue ynomortwe 17 af ueriro wufwerta
ducha swetiga ky schatitw obrichyno swetkow
dape schenue grechow wfanue ziwom yno wchichay
leben amen.

*Oča naš kir si v nebesih posvečenu bodi
tvoje jime pridi bogastvu tvoje bodi vola
tvoja kakor v nebesih ino na zemli. Kruh naš
vsedan(n)ni daj nam dan(n)as ino odpusti nam
dalge naše kakor ino mi odpuš(č)amo našen dalnikom
ino nas ne vup(p)elaj v ednero iskušbo le nas reši
od zlega. Amen*

Če ob tem, pred 635 leti zapisanem očenašu, izgovarjamo tistega, ki ga molimo danes, vidimo, da je bila takrat govorjena slovenščina v koroškoslovenskem narečju v osnovi podobna kot današnja. Opazimo tudi, kako se je od takrat naprej razvijal slovenski jezik. Dve besedi nas presenetita. Namesto »kraljestvo« uporabljala avtor rokopisa besedo »bogastvu«, kar nas popelje k staroslovanščini, kjer ta izraz večkrat srečamo za blaginjo, blagostanje. Tam kjer je bogastvo, tam je tudi oblast, kraljevanje, kraljestvo, bi lahko poenostavljeno zapisali. Druga beseda »ednero« pomeni »nobeno«; »ino nas ne vup(p)elaj v ednero iskušbo«, ne vpelji nas v nobeno skušnjava. Gre za staro koroško besedo, ki jo pozna še Gutschmannov slovensko-nemški slovar iz leta 1789. Za nemško besedo nobeden (kein, keiner) navaja: »obeden, odniri«, kar je blizu uporabljenemu izrazu »edneri«. Vedeti moramo še nekaj. Zagotovo je tekst veliko starejši od zapsanega besedila, saj so osnovne molitve v materinščini krožile na tedanjem prostoru od leta 800 naprej. Že več kot tisoč let naš narod pozna in moli osnovno krščansko molitev, ki nas jo je naučil Jezus sam.

Enako velja za apostolsko vero. Med Slovenci je morala biti razširjena že od leta 750 v alpskem predelu in od 800 naprej tudi v ravninskem delu Karantanije. Zapis, ki ga prinaša Celovski ali Rateški rokopis, ima precej jezikovnih posebnosti, vsebinsko pa je identičen veroizpovedi, ki jo molimo še danes. Obsega dvanajst vrstic.

Češčena si Marija

Zdravamarija ima tri vrstice. Njen izvor je poznejši, strokovnjaki ga postavljajo v 12. stoletje. Zanimivo je, da zdravamariji manjka sklepni del: »Sveta Marija, mati Božja ...« Očitno je poznejšega izvora. Nekateri menijo, da so jo začeli moliti šele po letu 1500, morda celo šele po pomorski bitki proti Turkom pri Lepantu (1571). Poglejmo tekst rokopisa.

*Češčena si Maria gnade palna gospod s tabo
žegnana si mej ženami ino žegnan je sad tvoj-
ga telesa ihs xps. amen.*

Beseda »češčena« se je v molitvi zdravamarije ohranila do pred kratkim. Starejši ljudje še danes radi molijo: »Češčena si Marija ...« Tudi v pesmi Angel Gospodov v odpevu pojemo: »Češčena si Marija, je angelski glas, bo zadnja ura prišla, Marija prid po nas.« Očitno je nov izraz »Zdrava Marija« izpodrinil zelo lepo in staro slovensko besedo, ki nosi v sebi čar stoletij in ima poseben naboj verske gorečnosti. Po mojem mnenju je šlo za nesrečno zamenjavo. Kdo ve, kdo je bil avtor te spremembe. V obrazcu opazimo tudi germanizme, ki so v današnji molitvi po pravici zamenjani: »gnade palna«, danes »milosti polna«, »žegnana si mej ženami«, danes »blagoslovljena si med ženami« in »žegnan je sad tvojega telesa«, danes »blagoslovljen je sad tvojega telesa«. Kratica ihs označuje Jezusa, iz grščine: Iesus Hristos Soter, prevedeno, Jezus Kristus Odrešenik. Kratica xps prav tako označuje Kristusa Odrešenika.

Tudi zadaj popisan rokopis. Svete Višarje niso naključje

Celovski rokopis se pripisuje Ratečam predvsem zaradi imen članov Marijine in Apostolske bratovščine iz Rateč, ki so vpisana na zadnji strani pergamentnega lista z letnicami 1467 in 1471. To dokazuje, da je bil kodeks ali misal v stalni liturgični uporabi prav v Ratečah. Zapisana imena so zanimiva, saj razodevajo stičišče treh evropskih kulturnih krogov: germanskega, slovanskega in romanskega. V imenih se ti trije svetovi tako lepo zrcalijo, da so mi na misel prišle Svete Višarje, kjer domuje Marija, kraljica Evrope, ki prav v prostoru, kjer je nastal Rateški rokopis, že stoletja združuje in vzgaja k miru ljudi slovenskega, italijanskega in nemškega porekla. Krstna imena Rateškega rokopisa, kjer je med člani bratovščin tako Janes, Cvetka, Juri, Jerney kot tudi Leonhard, Margaretha, Oswald, Leonhard in končno Ursula, Anthony, Dorothea, Agnes, odsevajo razmerja mirnega sožitja in sosedstva.

Tudi po tem smo bili Slovenci v Evropi že takrat nosilci mirnega in strpnega sožitja med narodi. V sebi nosimo bogastvo, ki smo ga prejeli v čudežnem zgodovinskem trikotniku germanske, romanske in slovanske kulture. Prvi pisni dokumenti slovenstva to potrjujejo na zanimiv način. Ni čudno, da se prav na Višarjah vsako leto dogajajo pomembne stvari: srečanja treh dežel, srečanja treh Slovenij, srečanja treh kultur.

Zvone Štrubelj

Brez samozavesti

Draga Petra! Kmalu bom stara šestnajst let in še nisem imela fanta. V 5. razredu sem enega zavrnila. Lani sem jaz trikrat naredila prvi korak, pa so me vsi zavrnili. Sedaj mi je že šest mesecev všeč fant iz sosednje vasi, pa me je strah, da me bo tudi on zavrnil. Mislim, da sem tudi jaz njemu všeč. Moj drugi problem pa je, da sem se vedno bolj zapirala vase, ko sem videla, da me nihče več ne mara. Hotela sem na pogovor k psihologu, vendar me mama ne pusti. S svojim videzom in drugače sem s sabo zadovoljna, ampak morita me ta dva problema, zato sem zelo nesamozavestna.

Nina

Draga Nina, odločila sem se, da se bom v odgovoru najprej lotila tvojega drugega problema. Čas, ki ga živiš, je postopen prehod iz otroštva v odraslo dobo. Zaprtost vase je v mladosti do neke mere razumljiva - ti se spreminjaš, drugi se spreminjajo, spreminja se tvoj pogled nanje. Vse to ti daje misliti, te mogoče prestraši, povzroči, da se raje umakneš v svoj svet ... Razumljiva je tudi negotovost v družbi, ker pač nisi več otrok, ker nimaš ali ne želiš več imeti za seboj staršev, ker iščeš svoj način, kako biti z drugimi, predvsem pa ker se sprašuješ, kako te bodo oni sprejeli.

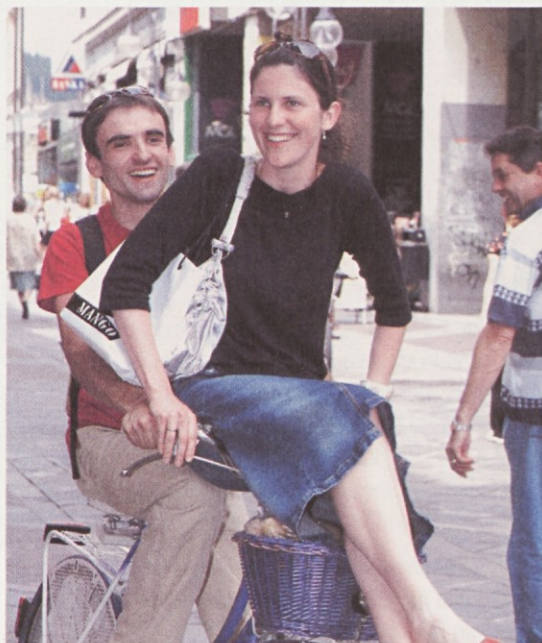
Vsak človek potrebuje občutek, da je ljubljen. Občutek, da te nihče ne mara, je v dobi odraščanja povsem običajen. Pogostejše pridejo trenutki, ko ne dobimo tistega, kar bi si želeli, ali ko se nam zdi, da ne prejemamo razumevanja, ki bi si ga želeli, ali se nam zgodi, da v resnici nimamo nobenega prijatelja v bližini ... In to so trenutki, ko vse vidimo še bolj črno in imamo lahko vtis, da za nikogar nismo pomembni. To je čas dozorevanja, ko se sicer človek nauči biti tudi sam, a še bolj je to priložnost, da se učimo, kako lahko mi pridemo do drugih.

Niti ni tako zanimivo, koliko nas drugi marajo, bolj je pomembno, kako se lahko jaz naučim imeti rada druge. Zato je ta čas najstništva, ki ga živiš, dragoceno obdobje: v njem se pripravljáš, da bi zmogla sama postati nekdo, ki je zmožen ljubezni. Seveda je lepo in lahko vse to napisati v teoriji. Kako pa lahko ti to prevedeš v tvoje vsakdanje življenje? Tu si na vrsti ti. Zelo dobro je že to, da imaš kar nekaj dopisovalcev. Tudi to pomaga, da lahko izraziš, kar si želiš, in spoznavaš, kaj živijo drugi. Presenetilo bi me, če ne bi našla tudi pri njih, da razmišljajo o podobnih stvareh. Pomembno je imeti tudi prijatelje »v živo«. Teh seveda ne dobimo po naročilu, po pravici povedano, jih v življenju nihče nima zelo veliko. Če sem te prav

razumela, jih imaš vseeno nekaj, vsak odnos pa zahteva določen trud. Čeprav se ti zdi, da Bog ne odgovarja na tvoje molitve, bi te povabila, da vztrajaš v pogovoru z njim in mu pustiš, da ti odgovori, kadar on hoče. Je pa res, da tudi med molitvijo lahko preveč mislimo le na svoje težave. Zato je pomemben čas, ko mu jih zupaš, pa tudi čas, ko v veri pričakuješ, da bo izpolnil tvoja najgloblja hrepenenja. Veliko se boš naučila, če ga boš znala poslušati.

Nič ni narobe, če doslej še nisi imela fanta. Nasprotno, ta čas je tudi priprava za moža in družino, ki jo boš imela. Bolje je, da imaš manj fantov, ali če ti uspe imeti samo enega ob pravem trenutku, za vse življenje. Lep pozdrav in veliko veselja ti želim.

Petra

Sv. Vid v Strehovcih

“V Strehovcaj je v nekšnem logi lesen križ. Poleg njega je stüdenec z najboušov vodov. Na den sv. Vida prihaja sem vnoužica romarov. Kantor zaspevle nekaj cerkvenih pesni, nato pa kühajo, pečejo, odavlejo krüh, pogače in žganico. Glavno pa je, da si romarje umijejo v imenüvanom stüdenci sv. Vida oči, obraz ali pa tudi celo glavo. Trdo so osvedočeni, da jih več nedo bolele ne oči, obraz, ne glava.”

Tako preprosto in domače je leta 1828 kronist opisal dogajanje v Bukovniškem gozdu pri Strehovcih v sedanji župniji Bogojina v Prekmurju. Od takrat se ni veliko spremenilo in pobožnosti in prepričanju ljudstva, ki prihaja k studencu sv. Vida na Vidovo žegnanje. Le nekaj je drugače: tam sedaj stoji lepa kapela. Leta 1827 so se Strehovčani s svojim župnikom Štefanom Benkovičem potegovali pri sombotelskem škofu, naj jim da dovoljenje, da lahko v bližini studenca na svojem svetu postavijo kapelo v čast sv. Vidu. Naslednje leto, ko je nastal zgornji zapis, pa so že pozidali kapelico, ki stoji še danes.

Vidov den (15. junija), nedelja po godu.

Strehovci so vas, ki leži v ravnici pod Strehovskim bregom z vinskimi goricami in s prostranim Bukovniškim gozdom, kjer je tudi jezero z istim imenom. Domačini so, kot je verjeti zapisu izpred sto osemdesetih let, že od nekdaj radi zahajali na kraj v gozdu, kjer je izviral studenec in je ob njem stal križ. Vrelec naj bi poznali že menihi in ga vestno uporabljali. Pripisovali so mu zdravilne lastnosti. Morda so že menihi spodbudili domačine, da so se zbirali na vidovo ob izviru in obhajali proščenje, četudi še ni bilo cerkve ob vrelcu. Priznati je treba, da je v Sloveniji še danes malo proščenj, kjer bi se zbralo na taki slovesnosti toliko ljudi kakor v Bukovniškem gozdu pri sv. Vidu. Pravijo, da se jih več v Prekmurju zbere samo še na veliki šmaren pri Marijini cerkvi v Turnišču.

Kapelica sv. Vida je skromna stavba. V njej se lahko zbere le petnajst ljudi, zato imajo vse večje slovesnosti na prostem. Notranjščina je tudi preprosta, a domače okrašena in opremljena. Na lesenem oltarnem podstavku s tabernakljem stoji kip zavetnika sv. Vida, ob njem pa sta kipa Srca Jezusovega in Srca Marijinega, ki sta posebej v časti pri naših ljudeh v Prekmurju, saj skorajda ni domačije, kjer ne bi imeli njunih podob. Vse ozadje oltarja je pobeljeno in poslikano z domačimi ornamentami. Tu se najprej ustavijo obiskovalci in častilci sv. Vida v molitvi, potem gredo k izviru. Voda iz studenca naj bi številnim slepim pomagala, da so spregledali, pravijo romarji. Povedo tudi, da so tisti, ki so redno uživali vodo iz tega studenca, dolgo živeli in niso imeli težav z očmi. Zato si je treba temeljito umiti oči s to vodo. Tudi uživanje vode pomaga k dobremu počutju. Marsikoga zato ob izviru srečamo s posodo, da nese »vidovo vodo« domov in jo hrani prav tako kakor vodo iz Lurda.

Vera v moč molitve in božje delovanje na določenih krajih in po določenih stvareh je pravzaprav eno od glavnih gibal božjih poti. Dejstvo je, da se ob godu sv. Vida ob njegovi kapeli pri Strehovcih zbere vsako leto množica vernega ljudstva in prosi blagoslova ter zdravja zase in za druge ljudi. To pa je najvažnejše.

Levi »domoljubni« izlivi

Janševa vlada je prestopila prag stotih dni. V tem času je bila pod drobnogledom opozicije in kritikov, po nepisanem pravilu pa naj se je ne bi napadalo. Večni nasprotniki vsega demokratičnega in nekomunističnega, ki krojijo medije, tega niso kaj prida upoštevali.

Za napade na Janševo vlado so skušali zlorabiti domovinska čustva, na katera so se sami ves čas le poživžgali in vsakokrat, ko so se Slovenci sicer blago in plaho postavili zase, so jih zmerjali s ksenofobi in Slovence. Ob italijanskem filmu Srce v breznu, ki govori, kako so komunisti pobijali italijanske civiliste, so zagnali vik in krik, da fašisti ogrožajo slovenski narod, vlada pa ne reagira. Toda ta »domoljubni« izliv je dvojni maneuver: rehabilitirati revolucijo in za njene zločine okriviti ves slovenski narod. Resnica te žalostne zgodbe pa je, da so komunisti enačili domoljubje z revolucijo in zato zmetali v fojbe več Slovencev kot Italijanov. Janševa vlada je storila prav, ko je povedala, da je Slovenija pravna naslednica Jugoslavije, nikakor pa ne moralna naslednica komunizma. Nasprotno, naša država si je morala izbojevati svobodo in demokracijo proti njemu.

Vlada naj bi tudi omalovaževala žrtve fašizma. Toda dejstva govorijo drugače. Leva oblast je pošiljala na zamejske spominske slovesnosti le tretjerazredne državne uradnike in še te na proslave, ki so jih pripravili njeni somišljeniki. Nasprotno pa je desnica vedno posvečala veliko pozornost zamejcem, ne glede na politično barvo. Tako sta 6. 9. 2000 dr. Bajuk, takrat predsednik vlade, in Janša, tedaj obrambni minister, »položila venec k spomeniku ustreljenim slovenskim junakom, ki jih je leta 1930 italijansko fašistično posebno sodišče obsodilo na smrt in dalo ustreliti na gmajni blizu vasi Bazovica pri Trstu. ... Premier je med drugim dejal, da je želel s tem dejanjem izraziti spoštovanje do padlih Slovencev. To je tudi dužnosta za takšno skupno Evropo, ki bo gradila na spoštovanju drugačnosti in identitete vsakega človeka. Gledati je treba na skupno prihodnost, a ne pozabiti

na hude čase, ko so bili Slovenci izpostavljeni pritiskom vseh totalitarizmov.« To poročilo hrani STA, nič podobnega ni o levih vladah.

Naslednike komunistov razjeda gorečnost za domovino tudi ob »prvi slovenski vladi«, kot imenujejo ajdovsko marionetno

oblast iz 5. maja 1945. Zahtevajo državno slovesnost ob 60-letnici ustanovitve te vlade, čeprav prej, ko so bili sami na oblasti, tega niso delali. No, tudi tu so jih dejstva postavila na laž. Edina vrednost te vlade, pravi zgodovinar J. Prunk, je v njeni simboliki, ki poudarja »osvoboditev Primorske od fašizma in njeno ponovno združitev z matično Slovenijo. (...) Če pa sprejmemo oceno, da je bila to samostojna slovenska vlada (...), potem nosi odgovornost tudi za mnoga slaba dejanja tistega časa (...). Potem je odgovorna za pristanek na tako hiter umik slovenskih partizanov in JA s slovenskih etničnih meja, iz Koroške in iz Trsta, maja in junija 1945. Nosi odgovornost za množične od državne oblasti organizirane izvensodne poboje civilistov predvsem maja in junija 1945 pa še intenzivno do februarja 1946, ki so pustili v slovenskem narodu velikansko bolečo moro in demografsko izgubo ter hudo ideološko politično in kulturno razklanost, ki jo presegamo šele v zadnjem času.« Zaradi vsega tega je zgodovinar prepričan, »da bi proslavljanje obletnice ustanovitve takšne vlade bilo zgodovinsko nekorektno, narodnostno-politično pa škodljivo, ker bi zopet odpiralo stare rane in delitve.« Pove pa tudi, da ta ajdovska vlada nikakor ni bila prva slovenska vlada. Ta je bila »Narodna vlada SHS za Slovenijo, ki jo je ustanovil v procesu narodnega osvobajanja izpod avstrijske oblasti Narodni svet za Slovenijo 31. oktobra 1918.«

Narodnega vprašanja se je Janševa vlada lotila tam, kjer je najbolj treba. V programski usmeritvi je napovedala spodbujevalno družinsko in rodno politiko, saj je narodov obstoj odvisen od biološkega prirastka. Če ne bo otrok, bo narod izumrl. Tudi tu se desna vlada razlikuje od leve, ki je nameravala Slovenijo spremeniti v multikulturno družbo z uvažanjem delovne sile iz muslimanskih dežel.

Drago K. Ocvirk

Zmanjševanje negativnega demografskega gibanja, pospeševanje konkurenčnosti Slovenije, vzpodbujanje tujih neposrednih investicij, predvsem pa vstop Slovenije v EMU (uvredba evra 1. januarja 2007) in učinkovito črpanje sredstev iz evropskih skladov so temeljni cilji vlade v letu 2005, je napovedal predsednik Janez Janša. Program je sprejela tudi vlada in ga poslala v DZ. Vlada bo z intervencijskimi odločbami posegla v neverjetno visoke plače nekaterih direktorjev v javnih zavodih. Prava smešnica je, da je imel decembra direktor Slovenske akreditacije v Ljubljani 1,78 milijona tolarjev kosmate plače (četudi s poračunom), direktor regionalne razvojne agencije v Krškem 1,68 milijona, direktor zdravstvenega doma Metlika 1,6 milijona (direktor ZD v Cerknici 1,51 milijona), direktor zavoda za zdravstveno varstvo Maribor 1,51 milijona, direktor CTK v Ljubljani 1,58 milijona, vodja Mestne galerije Ljubljana 1,48 milijona, medtem ko je predsednik države decembra dobil 1,48 milijona, predsednik vlade pa 1,5 milijona tolarjev.

Svet NSi naj skliče redni kongres v novembru, ko se izteče štiriletni mandat organov stranke, se je strinjala večina udeležencev klavzure, neformalnega sestanka vodstva Nove Slovenije. Po besedah predsednika NSi Andreja Bajuka, ki je ponovil odločenost znova kandidirati za predsednika stranke, so v analizi lanskih volilnih izidov poleg nekaterih pomanjkljivosti pri vodenju kampanje ugotovili, da jim dobrih izidov z evropskih volitev ni uspelo »prevesti v jesenske parlamentarne volitve«.

Kljub temu pa v stranki po zagotovitvi predsednika NSi prevladuje »ozračje zadovoljstva, da je v Sloveniji prišlo do korenitih sprememb« in da je stranka sooblikovala vlado. Na novinarsko vprašanje o kritikah v javnosti glede slabe prepoznavnosti stranke je Bajuk odgovoril, da se zaradi takšnega mnenja »včasih kar zasmejem. Za naše politične nasprotnike je moteče, da smo znali v vsem tem obdobju obdržati koalicijo Slovenija in jo tudi izpostaviti kot verodostojno politično združenje.« Po Bajukovih besedah se je veliko razpravljavcev na klavzuri strinjalo, da se je v kampanji za parlamentarne volitve »vzpostavilo vzdušje«, da sta lahko vodilni stranki le SDS ali LDS.

Kritike glede prepoznavnosti in uspehov stranke so sicer prihajale tudi od poslanca v evropskem parlamentu in predsednika sveta NSi Alojza Peterleta, Bajuk pa je dejal, da o tem niso govorili. »Moramo razumeti, da razlike med ljudmi vedno obstajajo, am-

pak mi smo osredotočeni predvsem na to, kar nas druži. To je, da naredimo močnejšo in bolj prepoznavno stranko.« Tudi Peterle, ki se še ni odločil glede kandidature za predsednika, je pred sestankom poudaril, da je za stranko poleg analize volilnih izidov bistvena konsolidacija in poenotenje.

ZAPISALI SO ...

Igor Kršinar v Magu

Medtem ko LDS sestavlja vlado v senci, v ZLSD potekajo priprave na redni kongres. Boruta Pahorja čaka boj s konservativnim delom članstva, po drugi strani želi prevzeti vodilno mesto na levi sredini. Zato je zavrnil pobudo Toneta Ropa za sodelovanje združene liste v njegovi senčni vladi.

Prvak LDS Tone Rop je napovedal, da bodo oblikovali vlado v senci. V njej naj bi bili za zdaj le liberalnodemokratski senčni ministri, saj je združena lista zavrnila pobudo o oblikovanju skupne ekipe. Rop je kljub temu prepričan, da bodo z združeno listo še naprej dobro sodelovali v opoziciji, hkrati pa dopušča možnost, da bi stranki sestavili skupno vlado v senci dve leti pred volitvami. LDS je torej zelo pomembno, da ustvari močno opozicijsko navezo (podobno kot sta SDS in NSi v prejšnjem mandatu oblikovali koalicijo Slovenija) in da obdrži združeno listo v svoji (pa čeprav senčni) vladi.

Senca vlade v senci. Prvak združene liste meni, da Slovenija ne potrebuje vlade v senci, saj take oblike ne poznajo nikjer v kontinentalni Evropi. Izjema je Velika Britanija, kjer imajo večinski sistem in se dve stranki izmenjujeta na oblasti. Poleg tega v proporcionalnem

(Berlin) Drago in Štefka Aleš ter Anica in Roman Brglez poslušajo napotke Sonje Pukmaister, vodje slovenskega doma v Berlinu.

sistemu vse politične usmeritve sodelujejo z vsemi. Tako je tudi v Sloveniji, kjer je LDS vladala že z vsemi strankami, razen s SNS, zato Pahor ne vidi nobenega razloga, da ne bi imela te možnosti njihova stranka. Po njegovem mnenju naj bi bila vlada v senci bolj orodje za konsolidacijo liberalne demokracije in želja, da bi se v Sloveniji vzpostavil drugi blok, v katerem bi imela glavno besedo LDS. Pahor ne želi vstopiti v vlado v senci, kjer ima glavno besedo nekdo drug, pač pa želi iz svoje stranke narediti vodilno politično silo. Kot je še dejal, imata LDS in ZLSD precej različne poglede na nekatera vprašanja in bi se morali stranki usklajevati, preden bi predstavili skupna stališča. Sicer pa tudi koalicija Slovenija v prejšnjem mandatu ni vzpostavila skupne vlade v senci, ampak je pol leta pred volitvami SDS predstavila svoj strokovni svet. Po Pahorjevih besedah so strokovni ali strateški sveti običajni organi opozicijskih strank v drugih evropskih državah s pretežno proporcionalnim sistemom, zato bo po kongresu tudi njihova stranka oblikovala tak svet, vodil pa ga bo njen predsednik.

Ilja Popit v Delu

Med preseljevanji in priporočili

O tem, da se število rojstev v Sloveniji zmanjšuje, se ni treba posebej prepričevati. Tudi se ni treba sprenevedati, da ta pojav ni že dolgoleten – sprva je bil le slovo od zapovedi »imeti toliko otrok, kot jih da Bog, Narava«, nato slovo od »sistema dveh otrok«. Najbolj narobe je to, da je zdaj prešel marsikje že v slovo od rojevanja kot telesno neprijetne in finančno potratne razvade. Vmes so se že oglasili tudi nasprotni glasovi in posegi.

S tem ne mislimo zgolj zdajšnje vlade, pač pa slovenske demografe. Ti so že za časa cesarske Avstrije in kraljeve Jugoslavije opozarjali, da bi bili Slovenci ob drugačnem gospodarjenju lahko številčno bolj primerljivi s sosedi, kot smo sicer. Tudi že v ljudskodemokratskih časih petdesetih let so se takšne sodbe demografov ponovile, politika jih je upoštevala in s priseljevanjem iz drugih republik federacije izseljevalno in medvojno izgubo prebivalstva nekoliko zmanjšala.

Leta 2003 se je v Sloveniji rodilo le še 17.321 otrok, medtem ko je generacija staršev teh, ki so jih rodili, pred četrto stoletja rojevala letno še po 13.000 otrok več.

(Milano) Klara, Saša in Paula, tri generacije zvestobe slovenske skupnosti

O tem varčevanju in krčenju govorijo tudi popisi prebivalstva. Tisti iz leta 1991 je v Sloveniji ugotovil, da je po dva otroke imelo 34 odstotkov družin, naslednji iz leta 2002 pa je po dva otroke naštel le še pri 32,7 odstotka družin. Pred dobrim desetletjem je bilo družin s samo enim otrokom 36,9 odstotka, lani pa je do enega otroka prišlo ali bilo le z enim že dokončno zadovoljno že 37,4 odstotka družin. Glede na običajno rodno sposobnost je previsok tudi delež parov brez otrok. Predlanski popis je namreč med družinami naštel 23 odstotkov družin brez otrok, prejšnji pa 21,6 odstotka.

Prihodek, ki ga prinašajo običajne industrijske in druge dejavnosti za plače, je premajhen, in dejavnosti propadajo in se selijo drugam. Te dejavnosti, ki v državo prinašajo denar, se krčijo, namesto njih pa nastajajo delovna mesta, ki se ukvarjajo s preprodajo megle. Odpiranje novih delovnih mest je pičlo, sezna mi brezposelnih so dolgi, tako mladih kot starejših. Jezdimo v začaranem krogu. Razmerje med zaposlenimi in vzdrževanimi se že dolgo poslabšuje. Med vzdrževanimi je sicer čedalje manj otrok, je pa čedalje več upokojevcev.

Leto 2004 smo končali z več kot 500.000 upokojevci, s 93.000 nezaposlenimi in le s 785.010 zaposlenimi in samozaposlenimi. V svoji rodni dobi je ženska po podatkih za leto 1980 v Sloveniji še rojevala po 2,11 otroka, leta 2002 je rojevala le še po 1,21 in predlani po 1,20 otroka.

Neto plača je bila decembra lani po zadnjih podatkih državnih statistikov v povprečju 185.029 tolarjev (+2,1 odstotka več kot novembra lani oziroma +6,9 odstotka kot decembra 2003). Povprečna bruto plača na za-

posleno osebo v Sloveniji je decembra dosegla 290.675 tolarjev (+4,7 odstotka več kot pred enim letom). Realno so bruto plače decembra glede na december 2003 porasle za 1,5 odstotka.

Bovec danes: 1600 prebivalcev, tisoč turističnih postelj ter 110.000 prenočitev na leto, pol v hotelih, pol pri zasebnikih, sedem kilometrov smučarskih prog na Kaninu, na smučišču pa tri zastarele naprave in nekaj tisoč obiskovalcev na leto. Bovec jutri: z novimi zaposlitvami vsaj sto prebivalcev več, vsaj 2000 turističnih postelj, vsaj dvakrat več prenočitev, 50 kilometrov prog na obeh straneh Kanina in najmanj sto tisoč obiskovalcev smučarske gore na leto. Bovec jutri bodo s pomočjo francoskih novih lastnikov Kanina in sovlagateljev v bovški turizmu začeli uresničevati takoj. Pri njem bo imela prednost povezava med smučišči na Kaninu in italijanskem Caninu.

Slovenska sedemnajstčlanska reprezentanca je na dvoranskem evropskem prvenstvu (EP) v atletiki v Madridu dosegla tri deveta mesta in ostala brez finala in tako tudi brez medalje, ki smo jo na glas pričakovali od naše Jolande Čeplak v teku na 800 m.

Na gori Sabotin nad Novo Gorico, kjer poteka mejna črta z Italijo, je 6. 3. 2005 skupina neznancev iz velikih kamnitih blokov znova sestavila napis "Naš Tito". Akcijo naj bi izvedlo okrog 50 ljudi z Goriškega, Idrijskega in Ajdovskega, in sicer skupaj s Slovenci iz sosednje Italije, je poročala Televizija Slovenija.

Vnovič obnovljeni napis "Naš Tito" nad Novo Gorico je dolg približno 100 metrov in visok 25 metrov. Napis je vse od konca 2. svetovne vojne doživel poprave. Izvirnik "Tito" so mladinci in jugoslovanski vojaki v 70-ih letih prejšnjega stoletja preoblikovali v "Naš Tito". Ob osamosvojitvi Slovenije so neznanci kamne preoblikovali v napis "SLO", le nekaj dni pred vstopom Slovenije v EZ maja lani pa so ponovno obnovili napis "Naš Tito". Ob lanskem dnevu državnosti je s hriba Sabotin nad Novo Gorico vnovič zasijal nov velik napis "SLO".

V Pomurju na slovensko-hrvaški meji je z zamudo začel uradno delovati maloobmejni prehod Hotiza-Sv. Martin na Muri. Prehod je zgrajen na hrvaškem katas-

trskem ozemlju na levi strani Mure, policisti in cariniki obeh držav pa delajo v skupnem objektu nedaleč od Hotize. Krajan Hotize so ogorčeni zaradi odprtja prehoda in razočarani nad ignoranco oblasti, saj se, kot so poudarili, prebivalci na slovenskem in hrvaškem bregu Mure strinjajo, da bi moral biti novi prehod ob Muri.

Cene avtomobilov v petindvajsetih državah članicah Evropske zveze se vse bolj izenačujejo, čeprav so razlike še vedno upoštevanja vredne, kaže objavljeno polletno poročilo Evropske komisije o razmerah na evropskem trgu avtomobilov. Med dvanajstimi državami evroobmočja so avtomobili pred obdavčitvijo najdražji v Nemčiji, najnižje pa so cene na Finskem. V celotni EZ so v povprečju avtomobili cenejši v novih državah članicah, najcenejši pa so v Estoniji.

Tiskovni urad Slovenske škofovske konference je sporočil, da je bil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Alojz Uran imenovan za rednega člana Evropske akademije znanosti in umetnosti s sedežem v Salzburgu.

Na prvi marčni dan, prvi dan meteorološke pomladi, se je Slovenija prebudila v hladno jutro. Povsod po državi so namerili izredno nizke temperature za mesec marec. Najnižja minimalna temperatura je bila zabeležena na avtomatski opazovalni postaji na Babnem Polju, ki velja za "slovensko Sibirijo", in sicer -29 stopinj, po neuradnih podatkih pa se je temperatura v mrzisiču na Babnem Polju spustila na -36 stopinj Celzija.

V Slovenskem etnografskem muzeju so odprli razstavo Slovenski priseljenci v Argentini. Pripravili so jo v sodelovanju z osrednjimi slovenskimi organizacijami v Buenos Airesu (Zedinjena Slovenija, Slovensko podporno društvo Triglav in Slovensko prekmursko podporno društvo iz Bernala), v sodelovanju z argentinskim Nacionalnim muzejem priseljevanja in Veleposlaništvom RS. Pričujoča razstava je prva, ki so jo skupaj pripravile vse slovenske organizacije v Buenos Airesu, ne glede na nazorsko pripadnost. Prikazuje zgodovino slovenskega priseljevanja, življenje in kulturo slovenskih priseljencev v Argentini od leta 1878 do današnjih dni.

Rok Benkovič preskočil vso svetovno elito

Mlad slovenski smučarski skakalec Rok Benkovič se je s svetovnega prvenstva v smučarskih skokih v Oberstdorfu vrnil domov z dvema žlahtnima kolajnama in s štirimi pokali.

Na srednji – 100-metrski skakalnici je presenetljivo osvojil naslov svetovnega prvaka, uspeh pa skupaj s Primožem Peterko, Jernejem Damjanom in Juretom Bogatajem dopolnil še z ekipno bronasto kolajno na isti skakalnici ter 5. mestom posameznikov in ekipnim 4. mestom na veliki skakalnici.

Zlata kolajna je bila veliko presenečenje za večino ljubiteljev smučarskih skokov v Sloveniji, zato je bilo veselje toliko večje. Edini, ki si je upal staviti na njegovo zmago, je bil njegov klubski trener Aleš Selak. »Zame to ni presenečenje, verjel sem vanj!« je rekel. Rok sam pa pravi: »Sanjsko! Vse štiri tekme med prvih pet ...!«

Rok Benkovič je na mali skakalnici premagal vse svetovne ase; srebro je osvojil Čeh Jakub Janda, bron Finec Janne Ahonen. In prav Ahonen, prvi favorit Oberstdorfa, je z nasmehom na obrazu, kar se njemu redko zgodi, potrepeljal Roka po čeladi in s tem na najbolj šampionski način pokazal spoštovanje Rokovemu rezultatu.

Nasmejani člani bronaste ekipe: Jernej Damjan, Primož Peterka, Rok Benkovič, Jure Bogataj

Rok Benkovič z zlato kolajno

Zlati šampion Rok Benkovič – Benko je doma iz Kamnika, 20. marca bo dopolnil 19 let. Je dijak III. letnika Gimnazije Šiška v Ljubljani, član Smučarsko skakalnega kluba Mengeš. Rokovega skakalnega začetka se predsednik kluba Brane Suštar takole spominja: »Rok je prišel v naš klub 13. januarja 1997, če želimo biti še bolj natančni, je bila ura točno tri popoldan. Bilo mu je že enajst let; se pa živo spominjam tistega trenutka, ko smo se v izteku pogovarjali o tej njegovi starosti. Prišlo je do pogovora, da je morda 11 let kar visoka starost za začetek skakanja. Prav dobro se spomnim, da sva bila s trenerjem Alešem vesela prav vsakega novega člana. Zato sva Roku rekla, da lahko skače za svoje veselje, če pa se bodo pokazali tudi kaki rezultati, pa toliko bolje. Dobil je prvo smučarsko opremo in začel s treningom na najmanjši, 14-metrski skakalnici. Po približno desetih dnevih treniranja je bil že na tekmi državnega prvenstva v Trziču, kjer je na 30-metrski skakalnici osvojil odlično 24. mesto. Napredoval je iz skoka v skok, iz tekme v tekmo. Prav veselje je bilo spremljati njegov astronomski napredek.

Njegov prvi nastop v svetovnem pokalu je bil v italijanskem Predazzu, kjer je že takoj osvojil točke svetovnega pokala. Na naslednjih tekmah svetovnega pokala je bila najboljša uvrstitev 5. mesto v Ameriki in 6. lansko leto v Oberstdorfu. In prav ta kraj nam je prinesel največ veselja in radosti. Seveda ne smemo mi-

Rok v letu

mo njegovega osebnega in klubskega rekorda z lanske tekme v Planici, kjer je poletel 215 m in s tem nakazal, da se znamo z njegovimi zvestimi navijači znova veseliti pod Poncami.«

Osem let po vstopu v SSK Mengeš, 19. februarja 2005, je svetovni prvak Rok Benkovič na videz miren, a v sebi noro vesel, z zlato medaljo okrog vratu stal na zmagovalnem odru skakalnice ob vznožju Schattenberga. Za Slovenijo je to druga zlata kolajna na svetovnih prvenstvih, prvo je pred 14-timi leti osvojil Franci Petek.

Skakalci, ki so v soboto tekmovali na posamični tekmi, so v nedeljo zastopali Slovenijo tudi na ekipni tekmi, kjer so zaostali le za Avstrijci in Nemci in osvojili bron. Priznali so, da so v premoru med prvo in drugo serijo, ko je bila naša ekipa še na 4. mestu, skupaj s trenerjema Matjažem Zupanom in Goranom Janusom molili, da bi v sneženju lahko opravili še finalno serijo. Molitev je bila uslišana.

Po vrnitvi v domovino so zlatemu Roku in bronastim junakom pripravili veličasten sprejem v Mengšu in Kamniku, kjer se je v hudem mrazu zbralo čez tisoč ljudi. Niso pa pozabili na Primoža Peterko, ki je ravno ta dan (28. februar) praznoval 26. rojstni dan in so mu skupaj zapeli. Roku bo letošnje svetovno prvenstvo zagotovo ostalo v lepem spominu tudi zaradi tega, ker je na stopničkih stal skupaj s svojim vzornikom

Primožem Peterko, saj je povedal, da so njegove zmage še kako vplivale na njegovo odločitev, da začne skakati.

Rok je zelo navezan na svoja starša in sestro Eriko, saj mu trdno stojijo ob strani. Mama Erika (ki je Roka ves čas, dokler ni imel šoferskega izpita, vozila na treninge) je povedala, da je bil Rok zelo živahen in radoveden otrok, nikjer ni imel obstanke, vedno je nekaj zabijal, vrtal, raziskoval ... Oče pa pravi, da je Rok čisto po njem, prav tako rad ima adrenalinske športe. Rokov oče Zvone je bil vrhunski zmajar v svetovnem merilu. Avgusta bo minilo dvanajst let od nesreče, ko se je z zmajem spustil z Velike planine in ga je ob pristanku tako nesrečno zaneslo v drevo, da je postal paraplegik. Sam se ne more več ukvarjati s športom, zato pa podrobno spremlja sinov športni razvoj in se veseli njegovih uspehov. Roka je prav oče Zvone, ki je bil smučarski učitelj na Veliki planini, že pri dveh letih postavil na smuči.

Rok ima zelo rad živali, a so ga najbolj prevzele kače. Pred dvema letoma so mu prijatelji za rojstni dan kupili udava. Devetletni Zoran, kakor je ime tej 2,20 m dolgi kači, je njegova najljubša žival. Sicer pa je Rok prijeten in skromen fant. Rad zaigra na kitaro, svoje proste trenutke zadnje čase najraje preživlja s prijateljico, manekenko Karin Škufca. Trenutno pa se najbolj veseli finala svetovnega pokala v Planici.

Tekst: Marinka Mošnik, foto: arhiv SSK Mengeš

A N G L I J A

LONDON

Postni čas smo začeli slovesno na pepelnično sredo s sv. mašo in obredom pepeljenja v kapeli »Našega doma« v Londonu. Lepega in pomenljivega obreda se je udeležilo bolj malo ljudi. Imeli pa smo veliko udeležbo rojakov pri sv. maši v Derbyju (v Srednji Angliji), kjer smo obhajali prvo postno nedeljo.

Za sv. mašo je kot vedno vse pripravila naša dobra gospa Ivanka Krajškova, ki je tokrat povrh vsega pri domačem župniku izposlovala tudi dovoljenje za uporabo orgel. Petje naših lepih postnih pesmi je na glasbilo spremljal Vlado Počivavšek, ki se je rad odzval vabilu župnika Cikaneka in ga spremljal med rojake v Srednjo Anglijo. Ivanki in njeni sestri Pepci gre zahvala za odlično kosilo in gostoljubno postrežbo obeh gostov. Pri sv.

maši, h kateri se nas je zbralo ob treh popoldne kar lepo število, smo ob dovršeni Vladovi spremljavi na orgle lepo in zelo ubrano peli ter tako še z večjim občutkom podoživeli slovensko bogoslužje prve postne nedelje.

Tudi naše srečanje po sv. maši ob pogostitvi, ki jo vedno pripravi Ivanka s pomočjo svojih hčerk, Mary in Rozike, ter rojakinj, Milke in Vide, je bilo prijetno in polno dobre volje.

Naš dobri Vlado je pohvalil našo skupnost v Derbyju, saj ni pričakoval tako lepe udeležbe pri sveti maši in tako ubranega petja. Čez dva dneva je, po končanem študiju angleščine, odšel nazaj v Slovenijo. Hvaležni smo mu za vso dobroto in predvsem za tako nevsiljivo razpoložljivost do naše katoliške misije v tej deželi. Želimo mu polno božjega blagoslova in veselega obhajanja velike noči, praznika Gospodovega in našega vstajenja.

Še v začetku meseca februarja je bila v »Našem domu« mlada družina Damjana in Jasne Strnad iz Maribora, ki je prišla v London zaradi srčne operacije njune tri mesece stare hčerke Ane. Medtem ko je bila mala Ana na

Ivanka Krajšek s svojimi vnučki

Družina Strnad v Londonu

Mala Ana Strnad je bila operirana v Londonu.

kliniki, sta starša bivala v »Našem domu«. Hvala Bogu, da je operacija zelo lepo uspela in so se po manj kot dveh tednih veseli vrnili domov, kjer jih je prav tako vesela pričakala malo večja hčerka Kaja in vsi njihovi domači. Mali Ani želimo popolnega okrevanja od zahtevne operacije in sreče ter božjega blagoslova vsej Strnadovi družini.

Med nami je bil v začetku meseca marca msgr. dr. Jože Plut, glavni

Rojaki, ki najbolj redno prihajajo v Naš dom v Londonu.

duhovnik – vikar v vojaškem vikariatu Slovenske vojske. Jože je začel svoj študij o duhovni oskrbi vojakov prav v Našem domu v Londonu in ga končal z doktoratom. Že pred leti je tudi postal glavni odgovorni za duhovno oskrbo Slovenske vojske. Slovenska vojska oziroma Slovenija je od lanskega leta članica NATA in zato je, kot v vojskah vseh članic te organizacije, organizirana služba duhovne oskrbe vojakov nujna.

Tukaj v Angliji ima msgr. Jože tudi številne sorodnike. Njegova teta je naša dobra Olga Zajčeva iz Keighleyja, ki ima številno družino.

V soboto, 5. marca, je v dvorani katoliške westminstrske katedrale Britansko-slovensko združenje organiziralo tradicionalni »Prešernov večer«. Med uglednimi gosti je bil tudi veleposlanik RS pri Natu Matjaž Šinkovec, veleposlanik RS v Veliki Britaniji Iztok Mirošič in veleposlanik Velike Britanije, ki bo nastopil svojo službo v RS maja 2005. Kulturni program je popestril harmonikar iz Slovenije, kantavtorja Andrej Šifrer in Aleksander Mežek ter avtor knjige Slovenija 1945, John Corsellis in vojaški vikar Slovenske vojske msgr. dr. Jože Plut, ki je spregovoril o zgodovini duhovne oskrbe in umeščenosti vojaških duhovnikov in pastoralnih asistentov v SV. Dejstvo je namreč, da organizirana duhovna oskrba med vojaki sodi k uresničevanju temeljnih človekovih pravic. Trenutno v vojaškem vikariatu Slovenske vojske dela pet katoliških duhovnikov, ena evangeličanska pastorka in štirje laični teologi (pastoralni asistenti). Geslo vseh, ki kot duhovni oskrbniki delajo med našimi vojaki, je: Deo et patriae fidelis – zvest Bogu in domovini.

V nedeljo, 6. marca, sta msgr. Jože Plut in župnik S. Cikanek obiskala slovensko skupnost iz Coventryja in Birminghama, ki prihaja k slovenski maši v Chapel End (Nuneaton) v Srednji Angliji. Obhajali so četrto postno nedeljo. Sveto mašo, pri kateri je imel lepo in pomenljivo pridigo, je vodil msgr. Plut ob somaševanju z župnikom za Slovence v Veliki Britaniji S. Cikanekom. Rojaki so bili veseli monsinjorjevega obiska in so pri sv. maši lepo sodelovali zlasti z ubranim petjem slovenskih postnih pesmi. Po bogoslužju pa so pripravili obilno pogostitev s potico in drugimi dobrotami za gosta in vse navzoče.

S. C.

DUNAJ

Uf uf uf ..., mi je nekje v glavi začelo razbijati, ko sem pred mesecem dni ugotavljal, da sem spet zamudil

zadnji rok za oddajo poročila o tem, kako živimo Slovenci na Dunaju. Da sem se ob novem letu na poročilo spomnil pozno, je še nekako razložljivo, ampak februarja bi pa človek že lahko bil malo bolj zbran. Ampak tako se zgodi, če se v eni osebi znajdetta študent in župnik! In to se letos dogaja meni! Naj bo to »olajševalna okoliščina«, ki bo lajšala breme moje »pozabe« ...

Decembra smo se na božične praznike pripravili z duhovno obnovo, ki jo je vodil g. Anton Jamnik in nas s pomočjo treh osrednjih likov adventnega časa (prerok Izaija, Janez Krstnik in Marija) popeljal v skrivnost božiča. Premišljevanje, pogovor, priprava na spoved in spoved sama so bili naši koraki neposredne priprave na praznike. Sam božič smo obhajali s slovensko polnočnico in dvojezično mašo na sam praznik. Mnogo Slovencev se med prazniki odpelje v Slovenijo, mi, ki smo ostali, pa smo se povezali z avstrijsko skupnostjo in skupaj v skoraj polni cerkvi obhajali praznik Jezusovega rojstva. Bilo je lepo!

Tudi novo leto smo pričakali skupaj, kot je tukaj na Dunaju že nekaj

Obisk načelnika okraja gospoda Kurta Wimmerja se je po maši nadaljeval v naši dvorani v osebnem pogovoru z dunajskimi Slovenci.

Sestre Viktorija, Matilda in Angela so v Linzu v času treh mesecev praznovale vsaka svoj rojstni dan.

let v navadi. Pridružili so se nam še moji sorodniki, tako da se nas je na staro leto zbralo čez trideset. Gospodinje so pripravile hrano, gospodarji pijačo, 'muzikanti' glasbo, vsi skupaj pa smo ustvarjali prijetno vzdušje, v katerem smo »skočili« v novo leto. Vsi zadovoljni smo se na novega leta dan ponovno zbrali in »uničili« še ostale zaloge starega leta, se še malo poveselili in se nato razšli vsak na svoj konec.

V tem času smo kar naprej tudi nekaj praznovali. Rojstne dneve, godove, obletnice poroke, odhode v pokoj ... Gospodje in gospe Jelen, Fabi, Glavač, Lopert, Lesjak, Oswald in še sem verjetno koga pozabil, so praznovali in mi vsi z njimi. Razlogov za veselje ni manjkalo. Smo tudi kakšno zapeli, se s čim posladkali in prav gotovo dobro odžejali. Naj vas Bog blagoslavlja še naprej v vašem življenju!

Postni čas nas je potegnil iz pustnega razpoloženja k tistem veselju, ki je grajeno na bolj globokih

temeljih, kot so pustne norčije. Veselje, ki je sad spreobrnjenja, sad pristnega odnosa z Bogom, je tisto veselje, ki naj bi prepojilo naše krščansko življenje. Tudi Slovenci na Dunaju skušamo slišati ta klic malo bolj razločno, zato se v postnem času zbiramo k postnim srečanjem, ki jih oblikujemo z molitvijo določenih postaj križevga pota, kot uvodno in zaključno molitev in s premišljevanjem nedeljskih evangeljskih odlomkov. Božja beseda je bogata, vendar večkrat težje razumljiva, zato jo poskušamo preprosto razložiti in odkriti v njej tisto sporočilo, ki ga Bog namenja vsakemu posebej. Ni preprosto, je pa izziv vsem nam. In vesel sem, da se nam vsak teden pridruži še kdo.

Zadnjo nedeljo v februarju nas je obiskal še predstojnik našega okrožja gospod Kurt Wimmer s svojo namestnico in referentom za integracijo tujcev v življenje mesta Dunaj. Gesta dobre volje in pozornosti do Slovencev, ki smo jo s hvaležnostjo sprejeli in se z našimi gosti po maši tudi osebno srečali in pogovorili.

To so skromni obris dogajanja tukaj med nami. Seveda so še tiste vsakdanje stvari, ki so zanimive, ki delajo življenje lepo ali pa težko in ob katerih se brusimo kot ljudje in v katerih se preizkuša naša vera. In ta naj bi rasla z vsakim dnem bolj. S te naše poti vere v vstalega Gospoda vse prav lepo pozdravljam!

Stanislav Žlof

GRADEC

Aktivnosti naše slovenske skupnosti v sklopu graške cerkve »Marija Pomagaj« potekajo še vedno pod močnim vtisom odhoda našega

dragega patra Janeza Žnidarja v večno življenje.

Toda tukajšnje življenje teče naprej po zgledu patra Janeza, ki se je držal Avguštinovih besed: »Iz božje roke sem življenje prejel, pod božjim varstvom sem ga živel, v božje roke ga spet izročam.«

Delo za slovensko misijo v Gradcu nadaljujeta duhovnika minoritskega samostana, za kar smo jima neizmerno hvaležni. Nimamo več svojega duhovnika, vendar se gvardijan Jože Lampret in pater Martin Vidovič kljub obilici dela v župniji Marija Pomagaj, ki šteje okrog 4000 katoličanov, po svojih močeh trudita za nedeljske slovenske maše, druge dejavnosti, posvečene slovenskim vernikom in naši slovenski skupnosti. Kot podkrepitev navajamo nekaj zanimivih podatkov o naši slovenski skupnosti. Dnevno jo obišče okrog 120 vernikov, ob nedeljah pa okrog 700. Letno razdelita do 70 000 obhajil. Opravljata dnevne maše in dežurno službo pri bolnikih v Bolnišnici usmiljenih bratov. K temu pridejo še birmanci in prvoobhajanci. Seveda pa vse te dejavnosti zahtevajo tudi veliko pisarniškega dela. Ne smemo pa pozabiti, da je pater Martin lani obhajal zlato mašo (76 let). Kljub obilnemu delu pa naša duhovnika vedno poskrbita, da praznike in slovesnosti doživljamo v slovenskem jeziku: blagoslov adventnih venčkov, polnočnico, zaključek adventnega časa s tremi kralji itd.

Vsi ti dogodki in velika požrtvovalnost obeh patrov ter naša velika ljubezen do Boga in domovine nas seveda močno zbližujejo in povezujejo.

Eden izmed lepih zgledov za to je udeležba predstavnikov graške

Pokojna Fani Weilguny

cerkve na pogrebu matere ene izmed članic slovenske skupine, Fani Weilguny, najstarejše občanke Rogaške Slatine, ki jo je Bog vzel k sebi v njenem 101. letu življenja. Pod vodstvom patra Martina Vido- viča, ki je sodeloval tudi pri pogrebnih slovesnostih, se je slove- sa od pokojnice udeležilo lepo število Slovencev iz Gradca.

Svojo hvaležnost do naših pokojnih je slovenska skupina izrazila tudi z obiskom grobov lansko leto pre- minulih patra Janeza Žnidarja in

organista gospoda Ernsta Artača. S tem pa žalostnih slovesov še ni bilo konec. Decembra 2004 je odšel v večnost gospod Karl Lernbeiss (1946 – 2004). Februarja pa nas je zapustil naš veseljak gospod Johan Kapun. Rodil se je 13. 8. 1921 pri Mariji Snežni. Tako se redčijo naše vrste. Edino upanje so nam mladi, ki pa jih je žal vedno manj.

Zanimivo pa je, da se je kljub vsem naštetim težavam obisk naše cerkve ob nedeljah celo povečal, kar seveda pomeni še večjo obre- menitev naših dveh slovenskih pa- trov, ki bi po odhodu patra Janeza Žnidarja sedaj nujno potrebovala nadomestilo oz. pomoč tretjega duhovnika za skrb Slovencev v Gradcu in okolici.

Za slovensko skupnost v Gradcu

Ivanka Koletnik

LINZ

Tudi v Linzu smo se srečali vsak mesec enkrat. Naša srečanja so skromna, a prisrčna. Malo nas je, vendar smo tisti, ki prihajamo, zvesti. Malo so nas v teh zimskih mesecih razredčile še različne bolezni. Toda mi se ne damo. To, da nas je bilo malo, pa nam je omogočilo »prebiti« železno zaveso med »štajersko« in »prekmursko« mizo, ki sta bili vedno ločeni. Sedaj smo pa sedli za eno, skupaj, Štajerci in Prekmurci ... In še lepo smo se imeli, in to kljub temu, da so Štajerci ostali Štajerci in Prekmurci Prekmurci.

»Trije Slovenci so že zbor,« pravi pregovor. In ta velja tudi za naše pevce, ki se vsako nedeljo potrudijo s petjem polepšati naše bogoslužje. Gospod Zore že 55 let igra orgle in poleg tega redno uredi vse potreb- no za to, da se srečanje po maši

odvije tako, kot je potrebno. K temu sodijo tudi praznovanja, ki jih v teh mesecih ni bilo malo. Naša srečanja so vesela, tako da vsak- danje skrbi in težave kar nekako poniknejo nekam v ozadje. Pozdrav vsem bralcem Naše luči tudi v imenu Slovencev iz Linza.

Stanislav Žlof

V 95. letu starosti je 27. januarja na južni Štajerski v rojstnem domu umrl naš dolgoletni mežnar Karl Lorber. Rojen je bil 5. maja 1910 na južnem Štajerskem. Službo cerkovnika je začel leta 1930 pri frančiškanih v Gradcu. Od 1935 je bil kot cerkovnik v linški katedrali. Po upokojitvi je še opravljal svoj poklic pri karmeličankah. Ker imamo tudi mi slovensko mašo, je

Pokojni Karl Lorber

stregel pri vseh slovenskih mašah vse do leta 2000.

Slovenska skupnost v Linzu ga bo ohranila v hvaležnem spominu. Bog naj poplača njegova dela in mu podari zaslužen pokoj.

13. februarja je na Ptuj umrla upokojenka bolnišnice Ptuj Frančiška Ribič, v 72. letu starosti. Bila je mama našega harmonikaša Zlatka Ribiča.

Pokojni Johan Kapun

Pokojna Frančiška Ribič

Pogreb je bil 15. februarja na Hajdini. Zlatku in vnukom Borisu, Dominiku in Petri izrekamo iskreno sožalje.

V imenu slovenske skupnosti.

Anton Zore

BELGIJA in NIZOZEMSKA

BRUSELJ

Za naše razmere izjemen obisk pri slovenski maši v Bruslju v nedeljo, 20. februarja, je omembe vreden. V Slovenskem pastoralnem centru na Avenue de la Couronne 206 nas je bilo v kapeli kar štirideset. Kakor večkrat na tretjo nedeljo v mesecu ob 16. uri sva somaševala dva duhovnika – jaz za slovensko govoreče, moj prijatelj iz Marijinega dela Jean Jadoul pa je v lepi francoščini razveselil tiste, ki ne razumejo slovensko. Po maši pa je kakor običajno sledilo prijateljsko

srečanje v pritličju prostrane stavbe.

Tiste, ki bi iz drugih krajev prišli k tej maši v Bruselj z vlakom, naj poučim, da se z Južnega kolodvora (Gare de Midi) do nas pride z avtobusom 27 in se presede na 95 ali 96 in izstopi na postaji Rodin prav nasproti našega Centra (SPC).

Obnova naših stavb počasi, a vztrajno napreduje. Vedno imamo kakšne stanovalce – za nekaj dni ali za nekaj mesecev. Mi jim nudimo streho, oni pa nam prispevajo darove za obnovo stavb. Tako je za vse dobro.

Pravkar se dogovarjamo o zamenjavi starih oken z enojno zasteklitvijo. Vgradili bomo moderna okna, ki bodo varovala pred mrazom in vročino pa tudi pred mestnim hrupom.

HEERLERHEIDE – EISDEN - GENK

Naša verna slovenska skupnost na Nizozemskem ima gotovo eno najbogatejših izročil med Slovenci v izseljenstvu vsako veliko noč. Ob pol osmih je v cerkvi sv. Kornelija vstajenje s procesijo po trgu ob sodelovanju skoraj 40-članskega mešanega zbora »Zvon«, krajevne godbe, »Slovenske folklorne skupine Nizozemska« v narodnih nošah in skoraj 200 udeležencih. Tako bo tudi letos. Upamo, da se nam bodo tudi letos pridružili rojaki iz bližnjih mest iz Nemčije in nekateri iz Belgije, kjer pa imamo vstajenjsko mašo ob šestih zjutraj v cerkvi sv. Barbare v Eisdnju ob sodelovanju našega mešanega zbora »Slomšek«. Po maši sledi velikonočni zajtrk v dvorani Slovenske katoliške misije. Enako je na velikonočni ponedeljek ob de-

vetih v italijanski cerkvi v Genku ob sodelovanju pevk in pevcev zborov »Slomšek« in »Naš dom«.

Naši rajni

Dne 5. marca je bila v Houthalenu-Oost pokopana gospa ANNIE KLAWZAR (KLAUVŽAR), vdova po g. Piu Simizu. Pogrebni obred je opravil domači župnik. Slovenski duhovnik o pogrebu ni bil obveščen. Pokojne Ani se bomo spomnili pri slovenskih mašah.

Pokojna Ani Klavžar iz Belgije

Rojena je bila v Eisdnju 20. maja 1941 in je umrla 1. marca po dolgoletni bolezni v bolnišnici Virga-Jesse v Hasseltu.

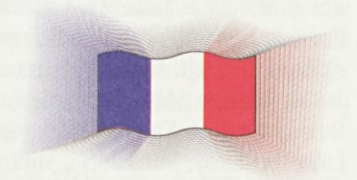
Na spominski podobici so ji domači napisali:

»Ani ostane Ani, tako posebna in prijazna. Gotovo je ne želiš pozabiti, ker jo imaš rad. Toda pride dan, ko se boš moral od nje posloviti. Razum sicer to opravičuje, toda v tvojih očeh je solza.«

Vaša molitev nas krepi, vaše sožalje nas tolaži. - Zahvaljujeta se vam družini Klawzar in Simiz.

Naj počiva v miru v flamski zemlji!

Poročilo pripravil Lojze Rajk iz Beneluxa

F R A N C I J A

PARIZ

Nedelja, 13. februarja, je bila za pariško skupnost slovesnejša, saj sem prvič predsedoval kot novoimenovani župnik skupnosti, ki je delila evharistično bogoslužje in agape – skupno mizo telesne hrane in prijateljstva. Za sprejemni šopek so poskrbeli trije izvrstni slovenski igralci, ki so gostje našega slovenskega doma v času glasbenega študija v francoski prestolnici. Besede so bile zamejene s toni in melodijami, ki so jih pričarali na saksofon dvajsetletni Peter CVERLE iz Belgije in enaindvajsetletni Rok VOLK iz Slovenske Bistrice ter na klavirju petindvajsetletni Tomaž TOBING iz Ljubljane. Virtuozne skladbe so olepšale popoldan in na svojski način obogatile kulturni

kotiček. Kmalu po 15. uri pa se je župnijski in ekonomski svet sestal z župnikom v prvem nadstropju doma in zasedal kar polne tri ure v delavnem vzdušju. Brez resnega sodelovanja ne bo skupnosti. Besede, ki so namanjene le čehljanju ušes, so odvečne. Ko bo vsak po svoji moči zavihal rokave in postal soodgovoren soustvarjalec, bo skupnost tudi utelešena in tedaj bomo upravičeno priklicali nanjo božji blagoslov. Vsi zmoremo vse!

MERICOURT

Skupnost se enkrat na mesec dobi pri evharistični daritvi. Za stalno navzočnost v župnišču skrbi Sylvie, ki kljub letom v popolni predanosti in diskretnosti ostaja vez med vsemi, ki pisno, osebno ali po telefonu zaprosijo za različno pomoč, usluge ali mašne namene. Vse skrbno razvrsti na pisalni mizi, odpre krstne knjige na pravo stran, da lahko mimoidoči duhovnik hitreje izda potrdilo o krstu za poroko itd. Za darovani čas in zvestobo, Sylvie, iskrena hvala.

Zlatoporočenca Milka in Jean JAGODZINSKI iz Mericourta

Velika noč bo za skupnost iz Méricourta ne samo velik praznik Gospodovega vstajanja, temveč tudi zahvalna daritev za petdeset let skupnega življenja dveh stebrov skupnosti – zakoncev Milke in Janeza JAGODZINSKI. Zlatoporočenca že tradicionalno poskrbita, da se skupnost po maši ne razide, ne da bi skupno nazdravili s kozarcem v roki in zapeli slovenske ljudske pesmi, ki še popestrijo družabni del tega srečanja. Za vse delo, ki je povezano z materialno oskrbo tako župnišča kakor kapele, iskrena hvala njima in vsem dobrotnikom, ki omogočajo v diskretnosti, da skupnost še nadalje tako lepo živi. Vsem skupaj in še posebno zlatoporočencema kličem na mnoga leta in vsem blagoslovljene velikonočne praznike!

Jože KAMIN

MERLEDACH

Pravi zimski mraz in zasnežene ceste. Toda zvestoba nedelji in celodnevemu srečanju je močnejša od vremena. Na tretjo postno nedeljo smo se zbrali kot običajno najprej pri sveti maši in nato pri čiščenju Najsvetejšega. Skoraj na pol poti do vstajenja. Štirideset dni ni tako veliko. V naši hoji proti veli-

Priložnostni trio Peter, Rok in Tomaž iz Pariza

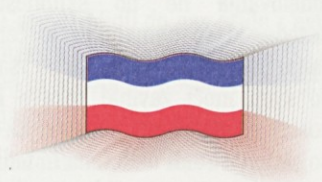

Neutrudna Sylvie iz Méricourta

ki noči je dobro odkriti izvir, ki bi nas osvežil. In v evangeliju te nedelje se nam je Kristus sam predstavil kot izvir žive vode. Vzemimo si čas in poslušajmo njegovo besedo, ki nas bo odžejala in okrepila. Jezusov pogovor s Samarijanko nas uči, kako je treba podreti pregrade in zidove med nami, da bi beseda stekla in povezovala. Čudovito srečanje, kjer so premagani predsodki. Ona prihaja s svojim vrčem. Življenjsko utrjuje in neugasljivo žejna ljubezni. Ne poznamo njenega imena, le vzdevek tujka. Voda ostaja negibna na dnu molčečega vodnjaka. Bila je žejna ženska, naša človeškost, ki išče živ izvir. Sprejmimo sočloveka in pustimo, da nas tudi drugi sprejemajo. Nikogar ne izključujemo. Vnovič prihajamo k studentu žive vode, kjer nas čaka Jezus, da ga odžejamo. Tebi in meni govori: Daj mi piti. Tako smo razmišljali v pridigi na tretjo postno nedeljo. Kar smo slišali pri maši, smo potem lahko preizkusili pri skupnem kosilu. Vzdušje je bilo domače in prijetno, hrana zahvaljujoč skrbnim kuharicam odlična. Pozno

popoldan smo se razšli z obljubo, da se snidemo v marcu.

Toni Drašček

SRBIJA IN ČRNA GORA

DEOGRAD

Slovenski kulturni dan v Beogradu

Prešernov dan ima v društvu Slovencev iz Beograda "Sava" poseben pomen. Naključje je hotelo, da so se ravno ob tem prazniku dogajali za našo skupnost bistveni premiki.

Leta 2002 so na proslavi Prešernovega dne v prostorih cerkve BDM, kjer nas vedno prijazno gosti msgr. Jože Hauptman, sodelovali samo trije otroci: Adriana Sabo, Ivo in Matija Đukanović. Pel je ženski pevski zbor in kvartet Sava. Na ta dan smo najavili, da bo z naslednjim šolskim letom začela delovati šola slovenščine. Po končanem programu se je za šolo prijavilo več kot 30 najstnikov in cicibanov. Šola je od samega začetka imela trdno podporo članov predsedstva, saj je bilo jasno, da bomo na ta način k delovanju društva pritegnili mlade. Tako se je začelo.

Leta 2003 so poleg že omenjenih v programu Prešernovega dne sodelovali: Ana Marija in Aleksandar Vojinović, Monika Stojanović, Irena in Marko Kužnik, Slavica Boštjančič, Miljana Kljun, Marija Družijanić, Karlo Rak, Janko

Brezovar, Ivan Debeljak, Jelena Radić in Pavla Milovanović. Peli so cicibani in mlajši najstniki - Irena Jakoš, Adriana Sabo, Ivo in Matija Đukanović, Ivan Kadunc, Marko in Luka Pandurov, Mina Jocić, Mirko Družijanić, Jelena in Nikola Škufca - peli so pesem, ki jo je posebno za to priložnost napisala Anica Sabo.

Priprave za Prešernov dan leta 2003 so sošolce z dopolnilnega pouka povezale v prijateljsko skupnost. Začeli smo skupaj praznovati rojstne dneve, preživljati dopuste, začeli smo se družiti. Zaenkrat so trdne štiri družbe: študentska, najstniška, cicibanovska in starševska. Dobro se razumemo tudi med sabo, predvsem pa si pomagamo v različnih zadevah od enostavnega druženja za dobro voljo do honorarnih del in zaposlitve.

Leta 2004 smo Prešernov dan praznovali že popolnoma izurjeno, navajeno, kot stari gledališki mački. Porodila se je ideja o dramski sekciji, ki jo je prevajalska skupina tudi uresničila z lutkovno predstavo V deželi bonbončkov, ob kateri smo se pristrčno smejali decembra, ko nas je obiskal Miklavž. Mi starejši smo bili še posebno srečni in veseli, saj je ravno to bil naš cilj, pripraviti mlade, da čisto sami uresničijo neko zamisel. Uresničili so jo izjemno dobro. Za naše društvo bi bilo življenjsko pomembno, da se uresničevanje takih idej tudi nadaljuje.

Sedanje predsedstvo vztraja, da za slovenske praznike pripravimo tak program, s katerim bomo k sodelovanju pritegnili čim več mladih. Na ta način se oni naučijo novih besed, pridobijo nova znanja s področja slovenske kulture in običajev ter k sodelovanju pritegnejo tudi člane svojih družin. Nastop

kakih poklicnih glasbenikov bi bilo vsekakor lažje organizirati, toda mi smo se zavestno odločili za težjo, toda za slovenščino veliko bolj učinkovito pot.

Leta 2005 smo v nekem smislu zašpilili klobaso. Letos namreč poteče mandat naše predsednice, Anice Sabo, ki je poleg vsega ostalega dela vodila vse te prireditve strpno in nas vse spravljala v red. Z veliko potrpežljivostjo je iz vseh, ki so hoteli navdušeno nastopati v pevskem zboru, skušala narediti dobre pevce. Komponira za našo pevsko skupino, ki ji mi rečemo pevski zbor, uči nas brati note in peti večglasno. Veliko smo se naučili od naše Anice, ki je pravzaprav predvsem opravljala predsedniško funkcijo in je ure in ure stala v vrstah v banki, na finančni upravi, ure in ure zbiralna in seštevala stroške, strpno poslušala kritike nestrpnih članov, polnih idej, ampak brez želje po delu. Upamo, do bo sedaj, ko se bo znebila tega ogromnega bremena, imela še več časa za glasbo in da bo iz naše nastopa željne družbe naredila zvezdnike. Upamo tudi to, da nam bo uspelo pridobiti kakšnega člana, da se sam loti organizacije prireditve ali kakega drugega dogodka. Zahteva veliko dela, ampak prinese tudi veliko veselja in dobre volje.

Letos, februarja 2005, ko Prešernov dan praznujemo četrtič, bi se rada še enkrat toplo zahvalila vsem, ki sodelujejo v pripravi naših programov, v delu šole in v delu društva Sava nasploh. Dovolite mi, da ta dopis sklenem z besedami, da se je v teh štirih letih, odkar je Anica Sabo predsednica društva Sava, z njeno pomočjo slovenska beseda vrnila v beograjske slovenske in narodno mešane

družine. To je njen veliki uspeh in trden temelj za vse nadaljnje delo.

*Maja Đukanović, šola
dopolnilnega pouka slovenščine,
Beograd, SČG*

BERLIN

Slovensko pustovanje v Berlinu

3. februarja, na praznik sv. Blaža - letos je praznoval na »debeli« četrtak - se je v Žalcu družina suhih in debelih, predvsem pa veselih ljudi vkrcala na avtobus, ki nas je odpeljal na pustovanje v slovensko župnijo v Berlinu.

Odprava je štela 48 članov. Potovanje je organiziral Roman Brglez z ženo Anico, priznani pek z Vranskega, ki je s seboj povabil svoje in Dorijeve prijatelje ter ansambel Mira Klinca. Z nami je potoval tudi župan občine Žalec, Lojze Posedel z ženo Julijo.

14-urno potovanje ni bilo prav nič naporno! Od prvega do zadnjega

trenutka je v avtobusu odmeval smeh, saj se nam je pridružil tudi sprevodnik Vanč s pravo sprevodniško čepico, torbico in trgal karte. »Še kdo nima karte? Je kdo na novo?« je spraševal.

Odmevala je pesem in tudi avstrijska policistka nam ni skalila dobre volje - pa bi jo prav lahko, saj smo v trebuhu avtobusa vozili pravo zakladnico domače hrane in pijače! Pekarna Brglez je namreč poskrbela, da na poti nismo bili lačni: krofi, rogljički, pečenka, klobase, kruh, sadje, sok - eno bolj slastno od drugega. Za vinsko problematiko sta poskrbela, kakor je rekel Miro, dva največja vinogradnika v Sloveniji: Slavinec iz Jeruzalema in Klinc iz Liboj. »Pri pridelavi in negi vina ni nobene razlike,« je razlagal Miro, »razlika je le v tem, da ga Slavinec pridelal do 80.000, Klinc pa 400 litrov!«

Dobre volje smo v petek zjutraj prispeli v Berlin, kjer nas je sprejel župnik Dori. Rastovorili smo prtlijačo, se malo okrepčali, potem pa smo se v čast slovenskemu kulturnemu prazniku zbrali ob slovenski lipi, ki jo je pred dvema letoma sredi dvorišča slovenske župnije v Berlinu posadil žalski župan Lojze Posedel, ki je lipo tudi podaril. Znova sta jo z g. Slavincem zalila z vinom in ugotovila, da res lepo

Udeleženci izleta v Berlin na Potsdamer platzu

raste. Zapeli smo slovensko pesem, potem pa smo se podali na celodnevni ogled Berlina; odlično nas je vodil gospod Dori. V desetih letih, odkar je v Berlinu, ga je dodobra spoznal in tako smo si ob njegovi zanimivi razlagi ogledali prav vse glavne kulturne in zgodovinske znamenitosti in posebnosti, se sprehodili po novem Potsdamer platzu, se povzpeli na Funkturm in v kupolo Reichstaga, nemškega parlamenta.

Reichtag je bil sploh poglavje zase! Vsakega obiskovalca so natančno pregledali, kot to delajo na letališčih in ubogi Boris je hotel kar obrniti, ker je imel s seboj majhen pipec. »Preden jim bom dopovedal, da nož rabim zato, ker nimam zob, mi ga bodo že vzeli, pa še zaprejo me lahko,« je tožil. Pipec so mu res vzeli, a so mu ga ob odhodu tudi vrnili.

Ravno v tem času je v Berlin prispela ameriška državna sekretarka Condolisa Reis in so ji pripravljali sprejem. Policistov kot listja in trave, mi pa smo pred

Zbrani ob slovenski lipi na dvorišču slovenske župnije v Berlinu

Reichstagom, le nekaj metrov stran, imeli piknik ob avtobusu! Neverjetno! V Ljubljani bi nas zagotovo nagnali, tu pa so nas lepo pustili pri miru.

Utrujeni smo zvečer prišli v skupne prostore slovenske župnije, kjer so nas čakali okusni špageti, ki so jih skuhale slovenske žene iz Berlina. Sledil je pozdrav župnika Dorija, ki ni skrival veselja, da je ob njem toliko prijateljev. Za gostoljubje sta se mu zahvalila tudi žalski župan Lojze Posedel, ki je Doriju podaril pravo slovensko medico in klekljan prtiček z žalskim grbom, potem pa še glavni organizator in sponzor Roman Brglez, ki je v imenu vseh gostov Doriju podaril kristalni krožnik s podobo metropolita Alojza Urana in besedami: ČLOVEK, KI V ČLOVEKU IŠČE DOBRO. Župnik Dori je vidno ganjen sprejel darilo.

Na pustno soboto po zajtrku nam je župnik Dori razkazal cerkev sv. Elizabete, povedal njeno zgodovino; naši pogledi pa so se ustavili na Slomškovem vitražu v prezbitериu in mnogi kar verjeti niso mogli, da sredi Berlina stoji cerkev, v njej naš Slomšek in slovenske besede: VERA BODI VAM LUČ. Povzpeli smo se tudi na teraso cerkve sv. Elizabete, kjer naj bi v bližnji prihodnosti zrasel slovenski kulturni center. Dori je z nasmehom pripomnil, da še nobeni skupini do sedaj ni uspelo, da bi se v dobrem dnevu povzpela na tri najlepše razgledne točke v Berlinu: Funkturm, Reichstag in na teraso na strehi sv. Elizabete.

Ob 18. uri smo se zbrali pri maši, kjer smo tudi sodelovali. Pel je zbor Mira Klinca, berilo je prebrala Marinka, vsem pa je župnik podelil Blažev žegen – Nemci namreč ta blagoslov prestavijo na soboto, če

Blaž praznuje med tednom. Po maši smo se odpravili na pustovanje v veliko dvorano pod cerkvijo, ki je lepo okrašena – okrasil jo je Tone Bačovnik, predsednik ŽPS – pričakala goste. Ansambel Mira Klinca, humorist Štamperlov Pepi in Big banda iz Slovenije so ogreli pete in srca. Zbralo se je tudi nekaj pustnih šem, najboljše maske so bile nagrajene. Tudi gostje iz Slovenije nismo sedeli križem rok. Presneto lepe mucke in miške so se pojavile na plesišču, pa tudi pravega kurenta smo imeli s seboj! Ljudje so ob dobri glasbi plesali in se veselili, uživali ob domači hrani – tudi zelje in krače smo pripeljali iz Slovenije, berlinske kuharice pa so jih odlično pripravile. Kar prehitro je bila ura pol petih zjutraj in prišla je ura slovesa. Le pomahali smo še v pozdrav in se odpravili proti domu.

Polni lepih spominov bi se radi zahvalili gospodu Doriju za gostoljubje, kakor tudi vsem, ki so skrbeli za prijetno bivanje v Slovenskem domu in v slovenski župniji v Berlinu. Predvsem gre zahvala sponzorjem: Pekarni Brglez, županu Lojzetu Posedelu iz Žalca, Jožetu Slavincu in Miru Klincu – brez njih bi bila naša pot veliko bolj pusta! Hkrati pa smo spoznali, da v današnjem času vsi še kako potrebujemo prijateljsko druženje. Tokrat je resnično uspelo!

Marinka Mošnik

AUGSBURG

Prešernova proslava

V nedeljo, 13. februarja, so se slovenski rojaki iz Augsburga in okolice zbrali v prostorih slovenske župnije in se z enournim kulturnim programom poklonili velikemu ustvarjalcu rimane besede, pesniku,

Nastopajoči na Prešernovi proslavi v Augsburgu

Smučarska maša v Oberstdorfu

Župnik Roman je vodil sv. mašo.

dr. F. Prešernu. Spominsko proslavo so s petjem in recitiranjem Prešernovih pesmi pod vodstvom Romana Kutina oblikovali člani slovenskega mešanega pevskega zbora iz Augsburga, učenci slovenskega dopolnilnega pouka s pesmijo in recitacijami ter otroška folklorna skupina pod vodstvom gospe Cvetke Javernik. Gospa Cvetka je tudi s svojo točko prispevala k pestrosti kulturnega programa. Segla je v zakladnico lastnih, neobjavljenih pesmi in jih nekaj vsem navzočim prebrala. Za ustvarjalnost in izvirnost zasluži priznanje.

Po končanem kulturnem programu se je prijateljsko druženje nadaljevalo. Da bi kdo prehitro ne omagal, je bilo poskrbljeno tudi za lačna in žejna usta. Ni trajalo dolgo, da se je oglasila prva domača slovenska pesem, ki ji je sledila druga, tretja... K temu je zagotovo prispeval tudi glas harmonike, ki jo je Anton Kresal z veseljem nategoval.

Oberstdorf – smučarska maša

Znano športno sredšče Oberstdorf v južni Nemčiji je bilo v mesecu februarju nadvse živo. Najboljši smučarski skakalci in tekači so med seboj merili moči in se borili za kolajne in dobre uvrstitve. Tudi Slovenija se lahko pohvali z dobrimi uvrstitvami in kolajnami. Športnikom iskrene čestitke!

Na zadnji dan svetovnega prvenstva, v nedeljo, 27. februarja, so se v tem kraju zbrali tudi slovenski rojaki iz Augsburga, Ulma, Ravensburga in Kemptna. Njihov cilj ni bil tekmovanje ali ogled zaključnih tekem. V Oberstdorf so se podali, da se najprej srečajo pri skupnem obhajanju svete evharistije, nato pa si na belih poljanah privoščijo

zimskega športa in svežega zraka. Res je, da je nekoliko slabo vreme marsikoga prestrašilo in je raje ostal doma. Toda pogumni in željni medsebojnega srečanja in smučanja niso vrgli puške v koruzo. Prišli so in doživeli lepo nedeljo. Za zaključek dneva sta zopet tako kot vsako leto doslej poskrbela v Oberstdorfu stanujoča zakonca Vlado in Darinka Šabeder. Vse navzoče sta povabila na toplo večerjo. Naj bo na tem mestu izrečena zahvala za njuno gostoljubje. Ob odhodu domov so navzoči drug drugemu izrekli obljube, da se prihodnje leto spet srečajo.

R. Kutin

ESSEN

Zopet dolg ...

iz prejšnje številke Naše luči. Ušla nam je fotografija + Jakoba Hrena, od katerega so se v velikem številu poslovili sredi januarja v domovini, v župniji Cerknica.

Lurška Mati Božja in svetovni dan bolnikov

Pokojni Jakob Hren

V mesecu februarju smo v nekaterih skupnostih vpleli v mašno daritev papežovo pismo za svetovni dan bolnikov, drugje pa vsaj delno uporabili lepe misli sv. očeta za ta dan. V molitev smo priporočili vse naše bolne in trpeče. Pa tudi sebe smo notranje oplemenitili in utrdili za hojo navzgor, tudi na kalvarijo, če nam bo ta postavljena na življenjsko pot. Kasneje smo ob prošnji Cerkve svoje molitve pri bogoslužju in osebno združevali tudi za bolnega sv. očeta.

Sveti postni čas ...

nosi v sebi obilje bogastva za naše osebno in skupno spreobrnjenje ter smerokaze za novo življenjsko pot naprej. V tem smislu vpletamo v postni čas misli pisma slovenskih škofov za letošnji postni čas, molimo križev pot po skupnostih in »nabiramo« dobra dela. Tudi letos je padla odločitev, da bodo vse nabirke posta namenjene Aninemu skladu v domovini za potrebe družin, ki imajo večje število otrok. Ker je akcija že kar utečena, upamo ob koncu tudi na lep dar v ta namen.

V soboto, 12. februarja, smo se družno s tukajšnjo domačo Cerkvijo udeležili postnega spokornega romanja v Essnu od stolne cerkve do velikega sejemskega prostora Gruga.

Na zadnjo februarjsko nedeljo je bil med nami župnik iz Podzemlja v Beli krajini (tu ima sorodnike) Lojze Brce. Kaj hitro smo ga naprosili in je rad ustregel za spovedovanje – v Essnu, Oberhausnu ter v Eschweilerju pri Aachnu.

Že skozi ves postni čas imamo letos na voljo živopisne slovenske butarice, da bodo rojaki z njimi ob slovenskih cvetnonedeljskih slavnih

proslavili Gospodov prihod v Jeruzalem; mnogi v slovenskih skupnostih, kjer bo to nedeljo sv. maša, drugi pa v župnijah bivanja.

Materinski dan in dan očetov

Praznujemo ga po slovensko v bližini praznikov sv. Jožefa in Gospodovega oznanjenja. Osrednje praznovanje je bilo letos v Essnu v nedeljo, 13. marca, ker je tako narekoval koledar v tem letu.

Lepemu obisku pri sv. maši je sledil pevsko – recitativni program v farni dvorani. Sledilo je skupno umirjeno družabno srečanje, ki vedno »prijja za dušo in telo«.

Voščilo – čez cesto ...

tokrat velja samo ulico naprej od našega misijona živeči rojakinji gospe Doroteji Škrubej za njen 75. rojstni dan, ki ga je imela 30. januarja. Slavljenska je bila rojena v Belgiji kot hči slovenskih izseljencev. Štiriletna je s starši prišla nazaj v Slovenijo, v Celje. Leta 1950 se je v domovini poročila ter leta 1957 prišla v Porurje v Nemčijo. Tu živijo tudi vsi štirje

Slavljenska Doroteja Škrubej

*Voščilo vsem mamicam in očkom
za njihov praznik pošilja
Maximilian Avguštin.*

sinovi, sama pa je vdova že 11 let. Življenje, polno preizkušenj, jo je dograjevalo, ostala pa ji je svetlogledost, veselje in humor. Še vedno rada sede v avto in z veseljem zapelje. Rada prihaja v našo essensko skupnost k sv. maši in na naše različne prireditve. Iz srca ji želimo božjega blagoslova tudi v bodoče, pa seveda potrebnega zdravja – v krogu svojih otrok ter slovenske skupnosti.

In še dvojno slovo v domovini

Pred tremi leti sta se zakonca Hoedl iz slovenske skupnosti v Krefeldu preselila v domovino v Krčevino pri Vurberku pri Ptuj. Jože (rojen je bil 20. 2. 1922) je zadnje čase veliko trpel. Bil je v bolnici v Ormožu in nazadnje na Ptuj, kjer je v mesecu februarju tudi umrl. Spominjamo se ga kot dobrega in prijetnega rojaka. Oba z ženo sta rada in redno prihajala k slovenski sv. maši v Krefeld, kjer smo v februarju imeli tudi pogrebno sv. mašo zanj. Zato posebej tej skupnosti priporočamo, naj se ga radi spominjajo v svojih molitvah. Naj se spočije v božjem naročju.

22. februarja pa je v bolnici v Ljubljani umrl rojak Ignac Berghaus, previden z zakramenti Cerkve. Rajni rojak je bil rojen leta 1930 v župniji Rogatec. V Nemčijo je prišel v letu 1957, kjer je delal kot rudar v Oberhausnu. Teža dela v rudniku je počasi načenjala njegovo zdravje. Po smrti žene Mihaele, roj. Boben, se je odselil v domovino. Ko je živel tu, je rad prihajal k slovenskim sv. mašam ter pomagal pri različnih slovenskih prireditvah.

Pokopan je bil v Žabnici 26. februarja, pokopal pa ga je nekdANJI župnik v Oberhausnu Pavel Uršič ob asistenci domačega župnika g. Perčiča. Gospod, sprejmi ga k sebi.

In še vabilo na BINKOŠTNO SREČANJE, 15. maja v Neukirchen – Vluynu. Letos bodo sodelovali na njem številni gostje iz župnije Sora/Medvode ter ansambel Vesele Štajerke.

AZ

FRANKFURT

Ves mesec februar je tudi v Frankfurtu in okolici minil v znamenju snega in precej nizkih temperatur, za to območje in za ta čas

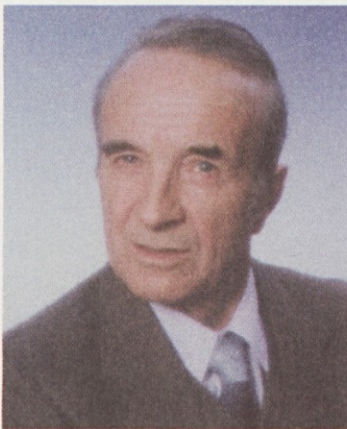
kar neobičajnih. V župnijskem življenju je bilo nekoliko zatišja, ne pa pri nadaljnjem urejanju prostorov, v katere smo se preselili. V tem času smo dobili novo razmeroma veliko omaro za knjige, v začetku marca pa smo tudi deloma obnovili in na novo opremili kuhinjo. Tako korak za korakom prostori dobivajo bolj normalno podobo.

Na tiho nedeljo smo se zbrali zopet v Marienthalu h križevemu potu in nedeljski maši (o tem pa kaj več naslednjič).

V začetku marca je župnija dobila nov elektronski naslov (martin@skg-frankfurt.de) in bolj preprost naslov domače strani (www.skg-frankfurt.de). Tako je mogoče našo stran z vsebino zopet obnavljati.

Iz Bad Kissingena (škofija Würzburg), kamor smo tudi pošiljali Našo luč in Med nami povedano, pa se je vrnila Naša luč s pripombo, da je umrl prof. Emil Predovnik. Po telefonskem klicu na njegov telefon sem izvedel, da je umrl 5. februarja na dopustu doma v Sloveniji in da je pokopan v domačem kraju v Hrastniku. Naj mu sveti večna luč.

rem

Pokojni Ignac Berghaus

*Pokojna Milena Predovnik
(Glej NL, marec 2005)*

INGOLSTADT

Slovenski kulturni praznik

V nedeljo, 6. februarja, smo obhajali slovenski kulturni praznik. Dopoldne smo imeli slovesnost v Nürnbergu po slovenski maši v dvorani tamkajšnjega župnijskega otroškega vrtca in popoldne v Ingolstadtu po maši v slovenskem centru. Za to priložnost je že drugič prišel med nas dramski igralec Slovenskega mestnega gledališča iz Ljubljane Gregor Čušin; doma je iz Koroške Bele in oče štirih čednih otrok. V obeh krajih je nastopil z dramsko uprizoritvijo Prešernovih in Slomškovich pesmi, le-te so povezovala slovenske ljudske pesmi, ki smo jih peli vsi navzoči in s tem soustvarjali kulturni program ter na najboljši način sodelovali pri kulturni prireditvi.

Krst Valentina

Starša Karmen in Christian Bauer sta svojemu sinu prvorojencu dala ime Valentin. Zato sta si želela, da bi bil krščen prav na god svojega zavetnika sv. Valentina. Slovesnost sv. krsta je torej bila v ponedeljek, 14. februarja, v Ingolstadtu, v cerkvi Gnadenhal. Otroka je prinesel in ga ponosen držal pri krstu njegov stric in boter David. Valentin je bil priden in potrpežljiv med svetim obredom, le malo je zajokal, da smo slišali, kako močan glas ima. Pri krstu je bilo skupaj z novokrščencem navzočih pet generacij, kar je zares prava redkost. Po slovesnosti v cerkvi smo obhajali krstitke v bližnjem hotelu Rappensberger, kjer smo ostali nekaj ur skupaj v prijetnem vzdušju. Staršema Karmen in Christianu priskrbeno čestitamo ob rojstvu njunega prvorojenca, čestitamo tudi obema družinama Bauer in Potočnik, novokrščencu Valen-

Valentin Bauer je prejel zakrament sv. krsta.

tinu pa želimo srečno prihodnost in božje varstvo, da bi bil v veliko veselje vsem svojim.

Naši povratniki v domovino

»Čas gre svojo pot naprej, mimo mene gre življenje tiho. Štejem dneve in noči, ko se končno vrnil bom za vedno,« poje starejša slovenska popevka, ki je bila zložena prav za zdomce. Mnogi rojaki na področju naše slovenske župnije so dočakali svoj čas in so se že

vrnili nazaj v domovino. Nekaterim pa se bliža ta čas. V nedeljo, 20. februarja, se je od nas v Ingolstadtu poslovil in odšel domov Janko Zemljak, vrnil se je v svoje rojstne Križevce pri Ljutomeru, kjer sta si s pokojno ženo Danico zgradila svoj dom. V soboto, 5. februarja, pa je obhajal v Erlangnu s prijatelji in znanci svoj 60. rojstni dan Jože Pečenko. S tem je tudi stopil v pokoj in se tako počasi pripravlja na vrnitev domov v Rakona Dolenjskem. Oba sta bila tesno povezana z našimi slovenskimi skupnostmi, zato ju bomo pogrešali. Kljub temu se z njima veselimo ob njuni vrnitvi, čestitamo jima ob vstopu v zaslužen pokoj ter jima želimo dobro počutje v domovini, hkrati se obema zahvaljujemo za vsa prijateljska druženja in sodelovanja na prireditvah. Upamo, da nas bodo naše poti še kdaj pripeljale skupaj.

60. rojstni dan je praznoval Jože Pečenko.

Krst Marlène v Nürnbergu

V nedeljo, 6. marca, je med slovensko mašo v cerkvi sv. Štefana v Nürnbergu prejela zakrament sv. krsta Marléna Thierbach. Krst Marléne je bil zares praznik prečudovite sreče za njene starše, botre, vse najožje sorodnike in prijatelje ter vse, ki smo bili navzoči pri krstni slovesnosti! Po krstni maši smo

Krst Marlène Thierbach

se zbrali na krstítke v lokalu, ki ga vodi oče Alexander. Sobo za goste pa je za ta dan zelo okusno okrasila mama Sandra. V evangeliju beremo: »Tedad je Jezus poklical k sebi otroka in ga postavil v sredo mednje.« S tem nam je jasno pokazal, da mora biti otrok v središču človeškega dogajanja. To sem začutil že pri pripravi na krst pa tudi ob krstni slovesnosti, kako se mlada starša, naša rojakinja Sandra, roj. Grlec, in njen mož Alexander z veliko ljubeznijo posvečata svojemu otroku. Staršema prisrčno čestitam ob srečnem rojstvu in krstu njune hčerke ter želim, da bi zdravo odrasčala in dobro napredovala v njunem

ljubečem zavetju ter da bi bil božji blagoslov nad mlado družino.

S. Gajšek

MANNHEIM

Obisk v Heidelbergu

V mestecu, ki se ponaša s starodavno univerzo, ni prav dosti Slovencev. Kar nekaj se jih je vrnilo v domovino, tistim, ki na novo pridejo - to so predvsem študentje, pa jim za slovensko mašo ni mar. Znajo poklicati, ko rabijo pomoč pri iskanju stanovanja, potem pa se nikoli več ne oglasijo. Majhna skupinica zvestih faranov pa je bila prvo nedeljo v marcu prijetno pre-

Olga Volf iz Vöhrenbacha nam vsak mesec speče domač kruh.

senečena. Ko so vstopili v kapelo, so bili stoli v prvih vrstah že zasedeni, toda prostora je bilo še vseeno več kot dovolj. Nekateri so že mislili, da so se zmotili in prišli ob nepravem času, potem pa so spoznali, da so to Slovenci iz Frankfurta, ki so bili na obisku v Heidelbergu. Gospod Marolt, ki sicer večkrat pride v Heidelberg, je naročil mašo za Tončko Obreht, ki je v Frankfurtu umrla pred enim letom. Z njim so k maši prišli njeni sorodniki in prijatelji. Podvojeno število se je poznalo predvsem pri petju. Kadar smo sami, se vsak ustraši svojega glasu in je petje bolj boječe. Po maši smo v kletnih prostorih okušali dobrote, ki so jih gostje prinesli s seboj, predvsem pecivo, ki ga je spekla mlada mojstrica Danijela.

MÜNCHEN

Postna duhovna obnova

Post je čas duhovne poglobitve. Za to priložnost smo naprosili patra Bena Lavriha DJ, da nam je podal nekaj navodil, kako naj bi čim bolj porabili ta čas milosti. Pater je bil vse tri dni na voljo tudi za osebni pogovor.

Pri maši v Heidelbergu

Ker obhajamo leto evharistije, je bila tema duhovne obnove povezana s tem zakramentom. Pater je v skupini najprej podal točke za osebni premislek, npr. kakšen odnos ima vsak do evharistije, kaj nam pomeni evharistija, kateri so vzroki za čedalje manj zanimanja za zakramente nasploh. Vsakdo se je po uvodnem nagovoru v tišini poglobil v vprašanja ter razmišljal o svojem odnosu do zakramenta evharistije. V skupnem pogovoru so poleg svojih razmišljanj prišla na dan tudi praktična vprašanja, npr. obhajilo za civilno poročene ali ločene, brezglutenske hostije, protestantsko gledanje na evharistijo, kdaj lahko pristopimo k obhajilu, preložitve prvega obhajila v 3. razred. Ugotovili smo, da je bil pogovor o zakramentu evharistije potreben in da nam je osvetlil več nejasnosti v zvezi z njim. Hkrati pa smo dobili spodbudo za zavestno prejetje sv. obhajila. Samo če bomo v njem našli samega Kristusa, bomo črpali moč za življenje. Potem bomo v njem dobili mir in tolažbo in bomo radi pristopali k obhajilu.

Udeleženci so bili zelo zadovoljni s patrovim načinom vodenja skupine

in predstavitve teme. Vsak je nabral novih moči za trud na duhovnem področju življenja. Po sobotni in nedeljski maši, ki so jo mladi obarvali z mladinskimi pesmimi, smo se patru zahvalili za prizadevanje, ki ga je položil v to duhovno delo. Hkrati gre zahvala vsem, ki so poskrbeli za dobro postrežbo med odmori ter pripravo prostorov.

Priprava otrok na nastop ob materinskem dnevu

V nedeljo, 13. marca, bomo obhajali materinski dan. Po župnijski maši ob 16.30 se bodo farani zbrali v sestrski dvorani na Blumenstrasse, kjer bodo šolarji zaigrali igrice Prijatelj in pol. Spremenili se bodo v mucke in v hrčka. Pripravo na prireditev vestno vodi Petra Hulicius.

Vsebina igre je preprosta, a vsebuje bogato sporočilo: Najboljši prijatelj mačka Fina je hrček Frik. Z gospodarji sta se preselila v drugo mesto. V novem okolju se Fin sreča s tamkajšnjo mačjo bando. Ko mački spoznajo, da Frik ni Finov »prigrizek«, ampak prijatelj, so ogorčeni. Fina postavi pred odločitev: ali bo njihov prijatelj in

hrčkov sovražnik ali pa ga ne sprejmejo medse. Težka naloga za prijatelja ...

Prisrčno vabljeni na ogled predstave.

STUTT GART

Prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku

V počastitev kulturnega praznika domovine Slovenije je naše kulturno društvo SLOVENIJA Stuttgart e. V. 13. februarja pripravilo lepo praznovanje, ki se je pričelo s sveto mašo v cerkvi sv. Konrada. Nato smo se zbrali v dvorani pod cerkvijo, kjer smo v velikem številu pozorno prisluhnili skrbno izbranimu in bogatemu kulturnemu programu. To je bil naprej nastop našega gosta iz domovine Matjaža PIKALA, ki je lepo recitiral več svojih pesnitev in s tem zastopal slovensko Društvo pesnikov in pisateljev iz Ljubljane. Iskrene besede in globoka razmišljanja je na odru izrazil tudi naš gospod župnik dr. Zvone ŠTRUBELJ.

Drugo generacijo našega naroda v izseljenstvu pa sta zelo lepo zastopala mlada napovedovalka Marija MAUKO, ki je vodila program, ter duhoviti čarodej Martin BUKOVŠEK, ki si je ta hobi izbral tudi za svoj poklic. Člani društva so program popestrili z recitacijo Sonetni venec in doživeto zapetimi pesmimi Slovenec sem in Lastovkam v slovo. Ta novi mešani pevski zbor, ki povezuje slovensko župnijo in kulturno društvo, pa je na nastop s skrbno vajo in mladostnim žarom lepo pripravila mlada študentka iz Ljubljane, dirigentka Mateja URBANIČ. Zaradi študija glasbe bo ostala več let med nami v Stuttgartu.

Vanessa, Philip, Simon, Marvin, Petra, Roman in Tanja z učiteljico Petro med vajo

Predsednik društva Slovenija Ivan Rantuša se zahvaljuje nastopajočim.

Častni gostje ob slovenskem kulturnem prazniku

Na rednem občnem zboru društva SLOVENIJA Stuttgart e. V., ki je potekal 27. februarja v Esslingenu, pa je bila Mateja URBANIČ z večino

glasov izvoljena za novo predsednico. Za podpredsednico smo skoraj enoglasno izglasovali Cilko NOVAK, ki je že od ustanovitve

društva zraven, tako da bo naši mladenki s svojimi bogatimi izkušnjami v novem mandatu rada stala ob strani. Za blagajničarko je še naprej izvoljena Jelka FABČIČ. V razširjenem predsedstvu je izvoljen tudi novi referent za mladino, vsem dobro znani Tomas RUDOLF. Srečni in zadovoljni smo, da so sedaj v društvu mladi pripravljeni prevzeti odgovornost in se angažirati. Naš dosedanji večletni predsednik Ivan RANTUŠA, ki je društvo z velikim trudom skrbno vodil in zastopal, za kar mu gre zares iskrena zahvala in priznanje, pa je mladim tudi vnaprej obljubil svojo podporo in pomoč. Zapisnikar in referent za medije bo Štefan FABČIČ, nadzorni odbor sestavljata Vida LAMBERT in Marija PETRIČ. V širšem odboru pa so izvoljeni še naslednji kandidati: Slavica BELŠAK, Slavica TUTIČ, Franci CEROVŠEK, Janez ARNUGA. Novo izvoljenemu predsedstvu Kulturnega društva SLOVENIJA Stuttgart e. V. iskreno čestitamo in želimo v tem obdobju veliko veselja in uspeha v plodnem in angažiranem sodelovanju.

Marija Petrič

Prvi nastop mešanega pevskega zbora župnije in KUD Slovenija Stuttgart

Čarala sta čarodej Martin in Danijel.

Matjaž Pikalo je predstavil svoj pesniški opus.

Mednarodno evharistično slavlje v Oberstenfeldu

V nedeljo, 27. februarja, so slovenski verniki iz Oberstenfelda sodelovali pri mednarodnem srečanju, nedeljski službi božji, ki so jo pripravile nemška župnija iz Oberstenfelda, slovenska župnija in italijanski katoliški misijon. Mašo je vodil nemški župnik ob somaševanju slovenskega župnika dr. Zvoneta Štrublja. Slovenski verniki so pri slavlju sodelovali s pesmijo Oljsko goro, z dvema prošnjama v slovenščini in pri dramatiziranem evangeliju o srečanju med Jezusom in Samarijanko. Samarijanka je govorila slovensko, Jezus nemško, napovedovalec, ki je bral vezni tekst, je govoril v italijanščini. Doživetje ob tako predstavljenem evangeliju je bilo zanimivo. Dogodek ob Jakobovem vodnjaku je tako izzvenel mednarodno, poudarek je bil na tem, da smo vsi ljudje, vsi narodi in vse rase na zemlji na enak način potrebni žive vode, ki nam jo Bog daje v Jezusu Kristusu, našem Odrešeniku.

Župnik Klöpping in ga. Muc (skrajno desno) ob branju prošenj

Slovo od mame Angele Šket

Z žalostjo in bolečino je slovenska skupnost v Stuttgartu sprejela novico, da je 21. februarja v Kliničnem centru v Ljubljani v 84. letu starosti umrla Angela Šket. Življenje Šketove mame ni bilo lahko. Rojena je bila 30. 3. 1921 v Voklem pri Šenčurju, pot jo je nato vodila k Sv. Emi, kjer je kasneje spoznala svojega moža Franca. Po poroki sta se preselila na Gomilsko, od tam v Šenčur in nekaj kasneje v Smlednik, kjer si je družina Šket ustvarila topel dom.

V veliko veselje ji je bilo leta 1979, ko je njen sin Janez prejel mašniško posvečenje. Ves čas ga je

spremljala z molitvijo in ko je leta 1994 prišel na slovensko župnijo v Stuttgart, je z veseljem prišla z njim in mu gospodinjala. Šketova mama, kot so jo Slovenci v Stuttgartu imenovali, je bila osem let gospodinja svojemu sinu duhovniku. Vsak, ki je zahajal v Slovenski dom, je poznal njeno prijaznost, jasen pogled in nasmeh. V Slovenski dom je prinesla optimizem in prisrčnost. Z veseljem, samozavestjo, točno in vestno je opravljala gospodinjska dela. Kolikokrat je odprla vrata ali dvignila telefon, prijazno in kot bi bilo samo po sebi umevno. Vsak pozdrav in vsak obisk v domu in majhna pozornost so ji pripravili veliko veselje in ji dajali moč in veselje do življenja.

Svojo življenjsko vedrino je črpala ob vsakodnevnem obisku sv. maše pri sv. Konradu, globokem molitvenem življenju in v zaupanju v Boga in Marijo. To njeno odprtost so poznali tudi župljani nemške župnije. Čeprav ni veliko razumela nemško, toda kot je nekdo dejal: sprazumeli smo se vse. Ker je bila mama tako vedra, odprta in iznajdljiva, jo je vsak razumel.

Pokojna Angela Šket

Ob njenem slovesu bi lahko zapisali besede psalmista: Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka. Na zelenih pašnikih mi daje ležišča in k vodam počitka me vodi. Šketova mama, naj Vam gospodar življenja pripravi večni dom pri sebi.

Gospa Angela Šket je bila pokopana v soboto, 26. februarja, v Smledniku. Preprostega, a veličastno krščanskega pogreba se je udeležila velika množica, pogrebno slovesnost je vodil prelat Anton Slabe, somaševalo je blizu trideset duhovnikov. Pogreba se je udeležila tudi skupina rojakov iz Stuttgarta, mnogi, ki so v tistem času bili v domovini ali so se že preselili domov, so se nam pridružili.

Mojca Sekne

Ob svitanju slovenske pomladi

Ko se je pred 15. leti po več desetletjih zopet svitala slovenska pomlad, je med našimi izseljenci simbolično zadihal nagelj v pesmi »Nagelj slovenski po svetu cveti,« ki se je porodila na Württemberškem v Nemčiji.

Znak dobrih deklet v hiši so cvetlice na oknih, med katerimi ne manjka dehteči nagelj. Tako je veljalo včasih pravilo v deželi pod Triglavom. Sedaj je ta cvetlica postala tudi neke vrste simbolj slovenskega življenja po svetu, ki hoče ohraniti dih narodne zavesti, prihodnosti in poštenja.

Pred 15. leti je simbolj nageljna, ki povezuje Slovence po svetu, doživel poseben poudarek. V pesmi Slovenski nagelj so ugledali sebe predvsem tisti izseljenci, ki so zapustili domovino pred tem ali onim pritiskom vladajoče garniture in odšli iskati svobode in kruha na tujje. Na besedilo pesmi je kar 20 prijateljcev komponiranja po svetu in v

domovini poslalo svoje uglasbitve. Melodije vsaj nekoliko dihaajo tudi melos dežele, v kateri bivajo ti komponisti – med njimi tudi nekaj mladih. Od teh je 12 poslalo tudi zapete ali zaigrane melodije na kaseti. Kaj podobnega se še ni zgodilo med Slovenci!

Pred nekaj leti je izšla kasetna s petimi melodijami pesmi, komponirane v Nemčiji, Italiji, Kanadi, Argentini in Sloveniji.

Sedaj je mogoče poslušati pet melodij pesmi »Slovenski nagelj« tudi na CD plošči z naslovom »Slovenski nagelj ob svitanju slovenske pomladi 1989«. Bog daj, da bi iz svetlikanja končno nastala svetla pomlad! – CD plošča je izšla v Stuttgarta.

Ciril Turk

Š V E D S K A

Švedska, odeta s snežno odejo

Drage rojakinje in rojaki doma in po svetu!

Koncem februarja je Švedska ponovno odeta v snežno odejo, ki ni ne vem kako debela. Nekje sicer več, nekje manj, a temperature so ponekod kar precej nizke. V začetku marca, tako mi je poročal naš rojak Andrej iz Lulea, so imeli tam zgoraj kar nekaj dni minus 32 stopinj Celzija. No, tudi v Göteborgu je bilo nekaj dni mrzlih. Ponekod so bili na cesti zameti, včasih na nekaterih odsekih tudi poledica, tako da je bila vožnja zelo težavna. A hvalabogu, človek je

vedno vesel, ko se z dolgih poti srečno vrne v svoj dom na Švedskem. Zato želi švedski vagabund Zvone vsem, ki potujete, vselej in povsod srečno vožnjo, kakor tudi, da bi se vsi nekoč srečno »pripeljali« v nebeško domovino.

Zadnje slovo od Bora Isaevskega iz Malmöja: Z Borom in njegovo ženo Marjeto se je Zvone srečal kot slovenski duhovnik že kmalu potem, ko je leta 1993 prišel na Švedsko kot narodni dušni pastir. Oba sta bila vselej prijetna sogo-vornika, ki sta pokazala zanimanje za široko področje človeškega življenja. Znano mu je bilo tudi to, da je Boro zadnji čas nosil veliki križ, ki ga je prinesel na svojo kalvarijo. Zato naj se njegov veliki petek spremeni v slavje velikonočnega jutra in nekoč v vstajenje ter večno življenje.

Boro Isaevski je bil rojen leta 1937 v Tetovu v Makedoniji. Po končanem učiteljsku je nekaj let služboval kot učitelj v svojem rojstnem kraju. Potem ga je leta 1963 pot pripeljala na študij v Maribor, kjer je študiral na takratni Višji komercialni šoli. Tam je spoznal svojo življenjsko sopotnico Marjeto. V času poletnih počitnic je leta 1965 odšel na Švedsko, kjer se je naselil in kamor je dva meseca pozneje prišla za njim tudi Marjeta.

V Lundu, kjer je staro in zelo znano univerzitetno središče južne Švedske, sta si uredila skromen, a topel dom. Tam sta se jima rodila sinova Žarko in Vladko. Za mlado družino Isaevski so bila tista leta precej težka.

Čeprav so vsi, ki so prišli iz takratne Jugoslavije, morali biti zapisani na Švedskem kot Jugoslovani, sta si Boro in Marjeta

pridržala pravico, da sta bila vpisana v švedske knjige kot Makedonec in Slovenka. Zato sta bila kaznovana od takratne jugoslovanske oblasti, ki jima je dala pečat »persona non grata«, kar je imelo za posledice, da nekaj let nista mogla potovati v svojo domovino. Vzdržala sta do konca in premagala vse ovire. Pravico sta iskala celo na Vrhovnem sodišču v Beogradu in zmagala, saj so vse obtožbe slonele na šibki podlagi, oziroma na klevetah.

Boro kot grški pravoslavac in Marjeta kot katoličanka sta živila praktični ekumenizem. Obiskovala sta bogoslužje v obeh Cerkvah, saj sta verjela v enega samega Boga, kar jima je pomagalo premostiti veliko ovir v življenju. V Lurdu sta bila celo dvakrat, enkrat z vso družino, enkrat pa tudi sama. Tako sta nabirala duhovnih moči, da sta mogla iti naprej v svojem življenju.

Boro Isaevski je na Švedskem služboval kot učitelj trideset let, štiri leta pa je bil lektor metodike za makedonski jezik na Visoki šoli

za učitelje v Malmöju, ki je v sklopu Univerze v Lundu.

Po upokojitvi se je Boro povsem posvetil svoji družini. Z ženo Marjeto sta prepotovala skoraj vso Evropo. Njegov konjiček je bil ribolov. Letno je potoval v Bohinj in njegovo okolico, kakor tudi v Logarsko dolino, kjer je užival v ribolovu v prekrasni naravi.

Po več kot enoletni bolezni je umrl 2. oktobra 2004 za rakom na svojem domu, negovan in obdan s svojo družino.

Naj se Boro, ki je v svojem srcu tako ljubil tudi Slovenijo, spočije od svojega truda. Naj v miru počiva v švedski zemlji, ki mu je postala drugi oziroma tretji dom. Dobri Bog, v katerega je veroval, pa naj mu nakloni prelepo plačilo večne sreče in večnega življenja v nebesih.

Vadstena 2005: 32. vseslovensko romanje in srečanje bo pri sv. Brigiti v soboto, 14. maja 2005. Slovesno somaševanje ob 12. uri bo vodil g. Jože Kopeinig ob asis-

tenci g. Dorija Pečovnika iz Berlina in slovenskega dušnega pastirja na Švedskem. Pred sv. mašo bo priložnost za sv. spoved, h kateri ste romarji dobrodošli in izkoristite priliko zanjo, saj smo v letu sv. evharistije.

Romarji iz Berlina in Hamburga ter s Švedske in od drugod, dobrodošli v Vadsteni! Vzemite si čas, da ponovno napolnimo duhovne akumulatorje, da obnovimo in potrdimo slovenstvo in da naši naslednji generaciji pokažemo pot h krščanskim vrednotam in h koreninam slovenstva. Kajti le tisti, ki pozna in spoštuje svojo identiteto, bo mogel spoštovati svojega bližnjega in bo mogel obstati tudi v tujini.

Velikonočno voščilo s Švedske rojakom doma in po svetu

1. Zarja vstaja, dan prihaja, jutro se svetli. Aleluja.
2. Kristus vstal je, smrt premagal, veselimo se! Aleluja.

Velikonočni žegen v Göteborgu 2004

3. Kot je Kristus vstal iz groba, vstali bomo, vstali tudi mi. Aleluja.

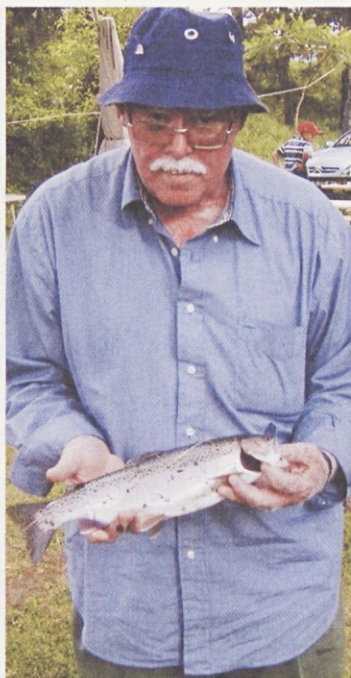
In še eno voščilo, ki smo ga prepevali v župniji Pišce, običajno na veliki ponedeljek, ko smo šli v Emavs k Sv. Jakobu na Mali vrh:

1. Prav vesel danes vam hočem zapet, *ker smo dočakali vel'ko noč spet. *Vse poje, žvrgoli, *zapojmo tudi mi. *Aleluja, aleluja!

2. Ker je navada že stara b'la ta, *da se današnji dan pisanka do: *Življenja pravega, *vzglede od Jezusa. *Aleluja, aleluja!

3. Pisanko možem in ženam podam, *ki se bo v večnosti svetila tam. *Krona od Jezusa, *naj vam bo pisanka. *Aleluja, aleluja!

4. Fantom, dekletom dam pisanko to, *lepšo kot sonce in čisto zlato.

Pokojni Boro Isaevski iz Malmöja; ribji ulov v Savinji 2003

*Z Jezusom združeni, *bodite čisti vsi. *Aleluja, aleluja!

5. Kol'k jih je hot'lo ta čas doživet *pa že zdaj morajo v grobu trohnet. *Da bi pri Jezusu *se veselili vsi. *Aleluja, aleluja!

S temi željami in voščilom vas želi obiskati vaš slovenski dušni pastir na Švedskem. Naj bo velika noč toliko lepša in doživeta. Ne dovolite, da prazniki minejo in vas pustijo prazne, ker smo se morda šli neko folkloro. Vsebina velike noči naj napolni vaša srca z veseljem in novim upanjem, da smo odrešeni, da je naš Gospod daroval svoje življenje za vse ljudi, za katere je pretil svojo predragoceno kri. V svojem življenju vselej in povsod oznanjujmo Kristusa križanega in od mrtvih vstalega.

Vaš Zvone Podvinski

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

FRANCIJA

Maša na veliko noč, 27. marca, ob 11.00 v Mericourt u in ob 17. v Châtillonu.

NEMČIJA

STUTTGART

Svete maše v APRILU 2005

STUTTGART, sv. Konrad: 3., 10. ob 16.30; 17. aprila - celodnevno srečanje ŽPS-maša v Schorndorfu ob 9. uri St. Maria Gemeindesaal, Rehaldenweg 66.

BÖBLINGEN, sv. Bonifacij: 3. aprila ob 9.45.

SCH. GMÜND, kapela sv. Jožefa: 10. aprila ob 9.30.

SCHORNDORF, kapela pri sestrah: 17. aprila ob 9.00. v St. Maria Gemeindesaal-Rehaldenweg 66, sledi celodnevno srečanje ŽPS.

AALEN, sv. Avguštin: 17. aprila, vabljeni ob 9. uri v St. Maria Gemeindesaal-Rehaldenweg 66, Schorndorf, po maši celodnevno srečanje ŽPS.

HB-BÖCKINGEN, sv. Kilian: sobota, 23. aprila, zaradi celodnevnega izleta ŽPS maša odpade, vabljeni k maši v Oberstenfeld, v nedeljo, 24. aprila, ob 9. uri.

OBERSTENFELD, Srce Jezusovo: 24. aprila ob 9.00.

ESSLINGEN, sv. Elizabeta: 24. aprila ob 17.00.

SLOVENSKI DOM: župnijska pisarna je odprta v torek in petek od 9.00 do 12.00. V torek, sredo in petek tudi od 16.00 do 19.00 ure ter vedno po maši.

SOBOTNA ŠOLA IN ŽUPNIJSKI VRTEC v Stuttgartu: v soboto, 16. aprila, od 10.00 do 12.00.

PODROČJE REUTLINGENA

BAD URACH, sv. Jožef: v soboto, 2. aprila, ob 17.00, maša odpade, vabljeni v Pfullingen, 9. aprila ob 16.45.

PFULLINGEN, sv. Wolfgang: v soboto, 9. aprila, ob 16.45.

Konzularni dnevi-Stuttgart, Sophienstr. 25/II so 1. in 3. četrtek v mesecu od 9.00 do 12.30 in od 13.00 do 16.00. V aprilu je to: 7. in 21. 04. 2005. Tel: 089/543-98-19.

Prevajalec dokumentov: Roman Trateški, Montessoristraße 11, 71272 Renningen. Tel: 07159-479166.

Marko Kremžar: LETO BREZ SONCA

Tudi mojstri so bili trije. Za mojo in Ivanovo vzgojo ter napredek je bil odgovoren mizar. To je bil starejši mož, ki je opravljal isto delo že pod salezijanci. Midva sva bila njegova prva politična gojenca. V veliki in z dobrimi stroji opremljeni delavnici, ki jo je podedoval od salezijancev, je imel pod seboj nekaj pomočnikov, ki so bili izučeni mizarji, nekaj vajencev, ki so to hoteli postati, in naju. Bil je preprost, dobrodušen človek. Ker so vsi drugi svoje delo že poznali, z delavnico ni imel posebnih skrbi, z nama pa ni vedel kaj početi.

Krojaški mojster je bil prav tako možak stare šole. Imel je veliko delavnico, kjer se je pridno rezalo, krojilo in šivalo. Za koga je delavnica delala, ne vem. Imel sem vtis, da so bili gojenci, ki so se v njej učili obrti, zadovoljni. Čevljarški mojster pa je bil poglavje zase. Imel je dve slabosti: steklenico in »sestro«. Nobene od obeh ni prikrival. Čeprav v zavodu uradno ni bilo alkoholnih pijač, to za čevljarško delavnico ni držalo, a mojstra ni nihče nadzoroval. Pripovedovali so, da je bil večkrat pijan tudi v delavnici, a ker je delal sede, ga to ni motilo. Ob takih priložnostih je rad govoril o svojih nagnjenjih do omenjene tovarišice.

Tovarišica sestra je skrbela za naše zdravje ter za perilo, obleke in posteljnino. Kot ostalo ključno osebje zavoda je bila tudi ona odgovorna za našo prevzgojo. Bila je srednjih let, svoje delo je dobro in vestno opravljala, posebno zgovorna pa vsaj z nami, političnimi, ni bila. Preprosta ženska je verjela v prednosti

novega reda in verjetno želela, da bi se tudi mi čimprej spametovali in postali koristni člani družbe.

Za glavnim zavodskim poslopjem je bil velik zelenjavni vrt. Nekateri gojenci so bili na njem stalno zaposleni pod vodstvom poklicnega vrtnarja, ki je tudi opravljal to delo še iz salezijanskih časov, drugi pa smo morali tam le od časa do časa pomagati, na primer, kadar je plevel prebužno rasel.

Jedli smo v veliki skupni jedilnici in pri kosilih smo bili vsi, gojenci in osebje, skupaj. Hrana je bila dobra, z Ivanom pa sva imela kmalu po prihodu posebno srečo. Gojenci z delom osebja so odšli nekam za ves dan. Midva sva bila za kaj takega menda še preslabotna. Opoldne so naju v veliki jedilnici posadili na koncu iste mize, kjer je kosil upravnik z majhno skupino sodelavcev. Za kosilo so bile po juhi omlete. Ne vem, koliko naj bi jih bilo na osebo, a nama so jih dali, kolikor sva jih hotela. Tovarišica sestra naju je spraševala, če bi še in dobila vedno pritrdilen odgovor. Sestrada, kot sva bila, sva se končno le najedla omlet, ki so bile del najinih arestantskih sanj. Spomnim se, da so drugi že pokosili, pa so ostali pri mizi in dobrohotno uživali ob najinem teku.

Prve tedne sem prebil skoraj ves čas v mizarški delavnici. Trdno sem upal, da se bom res naučil mizarstva. Mojster nama je delavnico najprej razkazal, povedal, kako se reče strojem in za kaj so, potem pa sva dobila z Ivanom vsak svojo mizarško mizo ali »ponk«. On je moral pričeti z oblanjem debelih, starih desk, mene pa je mojster postavil pred strožnico. Pokazal mi je, kako se struži in razložil, kaj vse je mogoče na tem stroju narediti. Iz svoje pisarne je pri-

nesel nekaj predmetov, ki jih je na strožnici izdelal sam. Ne spomnim se, kaj vse je bilo, potem pa odprl še leseno škatlo, ki jo je stiskal pod roko. V njej so bile silno lepe šahovske figure. Povedal je, da je te naredil nek njegov učenec s pomočjo

*Slovenski cerkveni
pevski zbor v Merlebachu*

Pozdrav od rojakov iz Ženeve

stružnice, ki je stala pred mano. Verjetno je bilo to še v salezijanskih časih, a mojster je bil na učenca, ki mu je pustil svojo umetnino v spomin, še vedno ponosen. Imel sem občutek, da pričakuje, da bom jaz kot nekdanji študent tudi nekoč sposoben delati take stvari.

Potrpežljivo mi je rekel, da moram pričeti po malem. Vzel je kos lesa, ga namestil, pognal stroj in kot bi mignil, naredil tri stožce. Povedal je, da bodo ti stožci, ko jih razreževa, postali čepi za sode. Vsak sod potrebuje čep in brez čepa ni dobrega soda. Če je čep slab, se vino pokvari. To je za družbo velika škoda. Izdelovanje čepov je koristno, vendar ne prezahtevno delo. Po tem nazornem pouku me je pustil pri stroju z nekaj kosi lesa in naročilom, naj delam čepe. Mera zaenkrat ni bila pomembna, ker obstajajo sodi in tudi čepi vseh mogočih velikosti.

Med serijskim izdelovanjem čepov me je že drugo jutro presenetil prvi obisk. Bila je teta Ela. Mojster mi je povedal, da me čaka pred delavnico.

Bilo je sončno jutro. Tetka je stala na dvorišču pred delavnico, vitka, samozavestna. Lepo je bila napravljena, v črni obleki in na srebrno sivi glavi je imela črn klobuček. Ni bilo navada, da bi vratar spuščal skozi

vrata neznane ljudi, a teti Eli očitno ni bil kos. Stekel sem k njej. Bila je prvi domač človek, ki sem ga imel ob sebi po skoraj letu dni. Ni rada kazala svojih čustev. Vprašala me je o zdravju in povedala, da je dobila moje sporočilo in da je prišla, da me odpelje k zobozdravniku.

Odkimal sem, da to ne bo mogoče, ker ne smem iz zavoda. Rekla je, da hoče govoriti z upravnikom. Nekdo je šel po upravnika in tovariš Dintinjana je kmalu prišel. Lepo je pozdravil teto, ta pa je po prvih prijaznostih povedala, da me namerava odpeljati, da mi pregledajo zobe. »Jasno, da ima fant po letu stradanja težave z zobmi, ki se mu vsi majejo, in država mu tega gotovo ne bo plačevala,« je pribila. Upravnik je zatrdil, da imam v zavodu popolno oskrbo in če treba tudi zobozdravnika. Tetka pa je vztrajala pri svojem. Tu pa je tovariš upravnik storil napako. Kot zadnji argument, da me kljub najboljši volji ne more pustiti iz zavoda, je rekel, da kdo jamči, da ne bom izrabil prilžnosti in ušel.

Tetka je dvignila glavo pa rekla jasno in trdo, ne da bi vzdignila glas: »Jaz vam jamčim zanj. Imate zaprtega mojega moža in dve hčeri. Veste, kje živim. Kakšno jamstvo še hočete, tovariš upravnik.«

Upravniku je postalo nerodno. »V tem primeru naj gre, a vi jamčite, da bo v dveh urah nazaj.« Tetka je zahtevala, da on osebno podpiše dovolilnico. Hitro se je poslovil in se vrnil v pisarno. Podpisano dovolilnico za izhod je poslal po nekom drugem. Ker je vratar stal blizu tam in vlekkel na ušesa, sva odšla skozi vrata, ne da bi dovolilnico pokazala.

Na ta način me je tetka Ela zmagoslavno peljala skozi mesto v moji rumenkastozeleni delovni obleki. Šla sva

Del skupnosti rojakov po sveti maši na cvetno nedeljo v Oberhausnu

naravnost na stanovanje moje sestrične Ladice, rojene Abram in poročene Volovšek. Oba z možem sta bila zobozdravnika. Posvečala sta se svojemu poklicu in z »ljudsko« oblastjo nista imela težav. Lepo me je sprejela. Pregledala mi je zobe in pričela popravljati, kar je bilo treba. Napisala je še zdravniški izvid o stanju mojih majavih zob s strokovnim zaključkom, da se moram zaradi zdravljenja še vrniti. Potem me je peljala v stanovanje, ki je bilo v istem nadstropju, kjer sta me nestršno čakala njena starša stric Vlado in teta Malči in kjer je pri pogrnjeni mizi teta Ela že pila kavo. Pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Stric in teta sta povedala, da je njun sin, moj bratranec Mišo, tudi med begunci, v Italiji. Med izmenjavo novic sem bil deležen obilnega zajtrka. Ura je tekla in s teto Elo sva morala pohiteti, da sva bila pravočasno nazaj v zavodu. To se je še enkrat ali dvakrat ponovilo, potem pa je prišla v zavod neka zobozdravnica, pregledala med drugimi tudi moje zobe, ugotovila, da so dobro popravljeni in dovolilnic je bilo konec.

Moje delo v mizarski delavnici se ni spremenilo. Nekajkrat na dan sem imel v rokah metlo, sicer pa sem stal ob stružnici in se učil ročnega strugarstva z izdelovanjem družbeno koristnih čepov. Verjetno sem delal še kaj drugega, a se ne spomnim.

Kmalu me je upravnik ponovno poklical na pogovor. Vprašal me je, kako se v zavodu počutim. Povedal sem, da prav dobro. Ne spomnim se vsega, kaj mi je govoril, a prijazne besede so bile pomešane s kritičnimi pogledi na mojo dotedanjo vzgojo, katere seveda nisem bil sam kriv, a ki mi še vedno ni pustila, da bi mogel razumeti globoko socialno realnost nove družbe. Bil je resnično simpatičen človek. Spomnim

(Švica) Hvala ti, Mateja, da si tri leta poučevala slovenščino naše otroke.

Naš Tone Lencl iz Züricha je človek veselja in humorja.

pa se, da me je sredi njegovega monologa nekaj streslo. Ta prijazen mož je bil tudi del sistema. V resnici je šlo za podobno zaslišanje kot na sodnji. Dobro se spomnim, da sem sam sebe videl kot muho sredi pajkove mreže. Pred menoj je sedel pajek v obliki tovariša upravnika. Ko me je čez čas vprašal, kaj mislim zdaj o ljudski oblasti, nisem mogel stisniti iz sebe niti besede. Nasmehnil se je, da me razume in ponovil, naj se oglasim pri njem, kadar želim.

Tiste dni so se podile po moji glavi vse mogoče misli in skrbi. Nisem pozabil, da sem v zavodu, kjer me nameravajo prevzgojiti. Vprašanje je bilo, v kaj me nameravajo spremeniti in kako se bodo tega lotili. Če nimajo namena, da bi postal komunista, kaj hočejo napraviti iz mene? Razmišljal sem, v čem naj bi bila bistvena razlika med njimi in menoj. Vsekakor so bili oni marksisti, potemtakem ateisti, medtem ko sem jaz kristjan. Tudi v revoluciji smo si stali nasproti. Zavod

bo hotel verjetno iztrgati iz mene vrednote, ki mi jih je dala družina. Ta razmišljanja seveda niso bila sistematična, a zdelo se mi je, da utegne potekati poskus prevzgoje

(Dunaj) Namizni tenis je za študente rekreacija in tudi zabava.

V Rütiju v Švici si po maši običajno vedno nazdravimo.

na področjih moje vere, zgodovinskega spomina in zvestobe družini.

Da bi se izneveril družini, spominu na mrtva brata Marjana in Franceta pa na ata in mamo, ki sta bila nekje v begunstvu, me je najmanj skrbelo. Pogovor o preteklosti bodo morali pričeti oni, sem si mislil, in po mesecih zapora sem se na tem področju čutil varnega. Za vero pa, sem vedel, se bo treba potruditi. Če popustim v svoji veri, sem se bal, da se mi bo porušilo vse ostalo. Ugibal sem, kaj bodo storili in tuhtal, kaj naj naredim sam.

Čez nekaj dni sem se opogumil in prosil za sprejem pri tovarišu upravniku. Kot navadno me je tudi zdaj sprejel sredi dopoldneva v svoji pisarni. Pogovor se je pričel nekako takole:

»Tovariš upravnik. Ali je res, kar ste mi rekli, da iz mene nočete narediti komunista?«

Pritrdil je. »Kar hočemo, je, da postaneš dober državljani.«

»Ali je državljani lahko veren?«

»Veš, da mi na vero ne damo, ker je preživela, a imaš prav. Dravljani je lahko veren.«

»Tudi dober državljani?«

(Essen) V Mülheimu so praznovali Štefka Potočnik (75), Ivan Gradič (65) in njegova žena Pavla (64).

Spet je pritrdil. »Da, tudi dober državljani bi bil lahko veren.«

»Tovariš upravnik, zakaj me potem ne pustite v nedeljo k maši?«

Če je bil upravnik presenečen, tega ni pokazal. »Saj ni prepovedano, le red v zavodu tega ne predvideva. Za enega ne bomo spreminjali dnevnega reda. Se ti zdi pravično, da bi samo zaradi tebe spreminjali ves red vstajanja in jutranjega zbora? Le zato, da bi šel ti k maši?«

Moral sem priznati, da česa takega ne morem pričakovati. »Če pa ne bi prav nič motil dnevnega reda, bi me pustili?« Zdaj je bil tovariš upravnik v zadregi, a je samoumevno pokimal, da bi v takem primeru to bilo mogoče.

»Potem je vse v redu,« sem se razveselil. »Pri Sveti družini je prva maša ob sedmih, zbor je ob osmih in obljubim, da bom ob osmih v zboru.«

»Ne pozabi, da takrat še ves zavod spi.«

»Ampak, če res ne bi nikogar motil?«

»Potem imaš moje dovoljenje.«

»Boste sporočili to nočnemu prefektu in vratarju?«

Obljubil je, a poslovil se ni tako prijazno, kot je bila njegova navada.

Za vsak slučaj sem s prefektom govoril še sam. Ni mi verjel, a je po pogovoru z upravnikom v soboto zvečer le napisal dovolilnico za izhod v nedeljo od pol sedmih do osmih.

Skrbelo me je, da se ne bi pravočasno zbudil, pa sem se. Tiho sem se napravil sredi velike spalnice in z do-

volilnico v roki odkorakal v vratarno, kjer me je vratar, ki je bil hkrati tudi stražar, menda že pričakoval. Brez besede me je spustil na cesto.

Stekel sem, kar se je dalo, do cerkve Svete družine, ki je bila moja domača fara, in se znašel sredi sosedov in znancev. Pri maši sem bil na koru, kjer je bilo največ mojih nekdanjih vrstnikov in vrstnic. Pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Pomagal sem peti, po maši pa je bilo komaj časa za stiskanje rok in že sem tekkel po moščanskih ulicah nazaj na Selo, v zavod.

Pot bi me lahko vodila prav blizu domače hiše. Pa se ji nisem maral približati. Spominjala me je na vse, kar sem izgubil. Še ko sem čez skoraj pol stoletja, ob obisku domovine, lahko s ceste pokazal ženi in otrokom svojo rojstno hišo, me je ob pogledu nanjo stisnilo pri srcu. Takrat pa, ko sem se znašel sredi domačega kraja sam, brez upanja na snidenje s starši, pod težo neizražene skrbi glede lastne prihodnosti, sem se je izogibal.

Ves zasopel sem pritekel v zbor, predno se je pričelo klicanje imen.

Naslednjo nedeljo sva bila že dva, ki sva se sklicevala na svoje pravice in odšla k sedmi maši. Kmalu so se nama pridružili pri bogoslužni vnemi še drugi, tudi nepolitični, ko so videli, da stvar zavodski upravi ni po volji.

Ko smo mislili, da pri upravi nihče več ne misli na našo nedeljsko mašo, smo se neke nedelje zjutraj znašli pred zaklenjenimi vrati, ki so vodila iz spalnice na hodnik in po stopnicah na dvorišče. To je fante pojezilo, posebno ker smo dobili prejšnji večer od prefekta »kolektivno« dovolilnico za jutranji izhod. Zdaj pa so nam zaklenili vrata.

(Essen – Ahlen) Bog živi za abrahama, je dejala žena Silva možu Jožetu Žibertu.

(Oberhausen) Manuel: Ko bom večji, bom tudi jaz pel "Hozana".

Ugibali smo, kako in kaj. Spalnica je bila v prvem nadstropju in čeprav okna niso bila zamrežena, je bil tak izhod tvegan. Eden od tovarišev, ki – kot so takrat rekli – ni bil politično obremenjen, je zlezel skozi okno spalnice, se spustil po žlebu na tla in pokukal v vratarno. Vratarja, ki ni pričakoval to nedeljo nobenega izhoda, ni bilo. Fantič je odrinil nezaklenjeno okno, zlezel v vratarno, našel rezervne ključke in nam odprl vrata. Mašo smo menda malo zamudili, nazaj v zbor pa smo pritekli pravočasno. Po tem pa smo bili politični gojenci klicani na odgovor. Tovariš upravnik nam je očital nedisciplino in zlorabo zaupanja. Olajševalna okoliščina je bila, da smo imeli kolektivno dovolilnico, in da je bilo razočaranje in ogorčenje ob slučajno zaklenjenih vratih tudi kolektivno.

Po tem dogodku je prevzela iniciativo spet uprava. V nedeljo zjutraj je bilo na programu navsezgodaj udarniško delo. Z našo nedeljsko sveto mašo je bilo za nekaj časa konec.

Udarniško delo je bilo takrat v modi. Vsa dežela je delala kaj udarniško in gojenci zavoda za prevzgojo nismo smeli biti izjema. Zgodaj zjutraj v nedeljo je stal pred zavodom tovarnjak, morda sta bila celo dva, ne spomnim se dobro, da nas popelje na kraj, ki naj bi potreboval našo delovno silo. Razdelili so med nas nekaj krampov in lopat.

(Se nadaljuje)

RAZPOLOŽLJIVOST

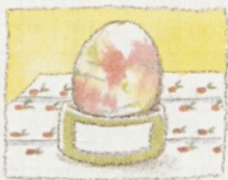
»Sem že pospravil posteljo in pripravil mizo za zajtrk. Kaj pa zdaj?« je Luka veselo razglasil svojo pravkar uspešno opravljeno nalogo.

Lučka je pravkar stopila iz sobe in pripomnila: »Kaj si pa tako važen, če si enkrat nekaj storil brez mene?«

Oglasila se je mama: »Lučka, pusti ga. Danes je bil zares priden, vstal je prej ko ti in kar sem ga prosila, je vse opravil prav hitro in brez ugovora.«

NAREDITI NEKAJ DOBREGA ZA DRUGE JE LEPO

Ko se odločimo, da bomo storili nekaj za druge, moramo to opraviti z veseljem in natančno, tako da se vidi, da smo se potrudili in dali vse od sebe, da bi človeku naredili veselje.

»ZMERAJ SI PRIZADEVAJTE ZA TO, KAR JE DOBRO ZA VAS IN ZA VSE.«

(pismo Tesaloničanom)

NARDI SAM

PODSTAVKI ZA PIRHE

1. POTREBUJES:

- TULCE TOALETNIH PAPIRJEV
- BARVICE
- LEPILO
- ŠKARJE

S SVINČNIKOM NARIŠI NAVPIČNE ČRTE ENAKE DOLŽINE

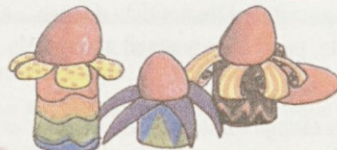

S ŠKARJAMI ZAREŽI PO ČRTAH IN ZAPOBNI RAZREZANE DELE

4. OBLIKU RAZREZANE IN PREPOJNENE DELE ... IN JIH POBARVAJ

5. NA PODSTAVKE DAJ PIRHE

Marko pride na obisk k prijatelju Ivanu, sicer policistu. Začudeno opazuje Ivanovo celotno družino, kako s sten previdno trgajo tapete.

"Ja kaj pa delate?" vpraša Marko.

"Selimo se, ker pa smo stanovanje prodali, ni potrebno, da je še zavito v darilni papir."

V zobozdravstveni ordinaciji mati zaman prepričuje sina, ki sedi na stolu za paciente:

"Daj, bodi priden in odpri usta, da bo doktor prišel do svojih prstov!"

Optik je zaposlil novega prodajalca in mu razlagal sistem prodaje v njegovi trgovini:

"Če se bo kakšen kupec zanimal za očala in bo vprašal za njihovo ceno, mu povejte, da stanejo deset tisočakov. Če ne bo komentiral, da so predraga, dodajte: "In še pet tisoč za steklo." Če še ne bo komentarja s strani kupca, pa dodajte: "Za vsako posebej!"

Gregor gleda, kako župnik s kladivom in žebli popravlja plot.

"Ali bi se rad česa naučil?" vpraša župnik.

"Ne, le zanima me, kaj rečejo župniki, ko se kresnejo po prstih."

"Ni vam potrebno tako na široko odpirati ust," reče zobar pacientu.

"Ali ne boste vrtali?"

"Bom, a jaz bom ostal zunaj!"

Razgovor na zabavi:

"Je res, da ste vi velik občudovalec dobre glasbe?"

"Ja, res je. Toda kljub temu lahko igrate še naprej!"

"Šef, že dvajset let delam pri vas in ves čas delam za tri. Ali mi res ne bi mogli povišati plače?"

"Ne, ampak povejte mi imena tiste dvojice, namesto katerih delate, pa ju bom postavil na cesto!"

Med kosilom zavpije Mihec: "Očka ...!"

"Med kosilom se ne govori!" ga prekine očka.

Ko so pojedli, je očka vprašal Miha:

"Kaj si mi hotel povedati?"

"Da je v tvoji solati črv, ampak sedaj si ga že pojedel!"

"Upam, da te ne bom spet zalotila pri prepisovanju od sošolca!" je Emilu strogo rekla učiteljica zemljepisa.

"Jaz tudi!"

"Vi ste eden naših najboljših delavcev," pohvali šef Janeza. "Ne vem, kako bi brez vas. No, od prvega naprej bomo vseeno poskusili."

NAGRADNA KRIŽANKA 504

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10							11		12
13					14	15		16	
17		18					19		
	20				21	22			
23				24					25
26			27					28	
29				30					
31			32			33		34	
35		36			37				AVTOR JAN

Vodoravno: 1 star izraz za letalo, 10 in 11 največji krščanski praznik, 13 komponistovo delo, 14 zadnji del kopnega, ki sega v morje, 16 jedrska elektrarna, 17 petnajsta črka sl. abecede, 18 slovenska oblika imena Irena, 19 cvetica, katere seme se uporablja za potice, 20 domača žival, 21 norčavo vedenje ali govorjenje, 23 španska okrajšava za 'sveti' pri krajevnih imenih, 24 objekt, po katerem vodi cesta preko reke ali doline, 25 peta črka abecede, 26 na tri valove, 29 nebesa, 30 sprejemnik radijskih valov, 31 Omerza Borut, 32 oznaka Audijevega športnega avtomobila, 33 petnajsta črka sl. abecede, 34 avtomobilska oznaka za Nizozemsko, 35 staro trgovsko mesto v Tuniziji, ki so ga ustanovili Feničani, osvojili Rimljani in uničili Arabci

Navpično: 1 naprava v cerkvenem zvoniku, ki vabi k maši, 2 gibljiv podaljšek zadnjega dela trupa pri nekaterih živalih, 3 lahka kovina, 4 element, ki ga vdihavamo, 5 dobro, v redu, 6 krivulja, 7 trinajsta črka abecede, 8 osebni zaimsek, 9 pripadnik vojske, 12 nekdanji katoliški škof v Skopju, Makedonija (Smiljan), 15 enaindvajseta črka abecede, 19 umrli, 20 jetnik, ki so ga na zahtevo Judov izpustili namesto Jezusa, 22 lastnost ali značilnost usodnega, 23 podolgovat plod z več semeni, obdan z luščino, 24 žena, ki je stregla Jezusu, 27 triindvajseta črka abecede, 28 babica na Primorskem, 32 dve enaki črki, 36 osemnajsta črka abecede, 37 osma črka abecede

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKA 503

VELIKANI; A; IZAK; BOKAL; SARAJEVO; E; OV; RALO; OL; K; GOL; TABU; ODISEJA; UJ; OG; NARAVA; OBAD; N; PA; SRNJAD; ALT; POT; TAVČAR

501A0 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

503A0 Prodam dokončan in opremljen gostinski objekt z ribnikom, ki se nahaja v Leskovcu pri Ptuj. Objekt meri 320 m² in sprejme od 100 do 120 ljudi. Skupna izmera objekta z ribnikom znaša 1,3 ha. Cena po dogovoru. Informacije dobite pri lastniku ali na tel. Ivan Arnuš, Povodnova ulica 3, 2250 Ptuj, SLO.

Tel 00386 2 783 0081 ali GSM 00386 41 390 576.

504A0 Sodni tolmač ponuja prevode dokumentov, listin, tehničnih, strokovnih, poslovnih in leposlovnih besedil (nemščina, slovenščina, drugi jeziki).

Iščemo: sodne prevajalce, dipl. prevajalce, tehnične in poslovne strokovnjake ter jezikoslovce za vse jezikovne kombinacije. Roman Trateški, Montessoristr. 11, D-71272 Renningen, Nemčija, tel.: 0049-(0)7159-479166, faks: 0049-(0)7159-17827, e-mail: info@trateschki-translation.de, url: www.trateschki-translation.de, www.globalvertere.com.

504B1 Podjetje JERIMAX d.o.o. se že tretje leto ukvarja s prodajo in polaganjem TEKOČIH TAPET znamke JERIMAX. Tekoče tapete so sestavljene iz naravnih materialov ter so poleg prijetne dekoracije še toplotni in zvočni izolator. Sestavljene so iz bombažnih ter tekstilnih vlaken, celuloznega lepila in vode, kar pomeni, da pri polaganju ni ostankov, robov, neravne površine

pa se lepo prekrijejo. Ponujamo vam 70 različnih vzorcev ter vam želimo, naj bo vaš dom topel zdravju neškodljiv, lep in prijeten.

504C1 V smeri CELJE – SLOVENSKE KONJICE prodamo hišo novogradnjo s površino 550 m². Na parceli 1000 m². Še nevseljeno. Lepa lega. Tel.: 7814-100, GSM: 051 305-503 Na vsa vaša vprašanja smo vam dosegljivi na telefonskih številkah 041 633 323 in 01 564 24 18.

504A1 Na lepi lokaciji v ROGATCU prodamo takoj vseljivo hišo. Telefon, KTV, centralno ogrevanje na olje. Informacije na telefon: 03 5814-707.

Pristojne prijavne službe v evropskih državah marsikaterega našega izseljenca še vedno vodijo kot jugoslovanskega državljan, čeprav ima le-ta slovenski potni list. Sprememba vpisa državljanstva se pač ne izvrši avtomatično, zato preverite sami na prijavnem uradu svojega bivališča, ali je vpis državljanstva pravilen. Predstavite svoj novi potni list in zahtevajte, da vas vpišejo pod kodo 131, ki je oznaka za Slovenijo. Marsikje z začudenjem ugotavljamo, kako malo slovenskih državljanov objavlja različne statistike.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Vsaka beseda od 50 dalje stane 0,50 EUR. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglaš sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uradništvo.

NAŠA LUČ Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik: DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Ljubo Bekš, Ljubljana • Uredništvo: Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438-30-50, faks: 01/438-30-55 • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/231-32-41, E-naslov: beksl@siol.net, E-naslov: zveza-sid@msn.com
NAROČNINA (v valuti zadevne države): Evropska zveza 23 EUR • Slovenija 5.000 SIT • Švedska 210 SEK • Švica 35 SFR • Velika Britanija 15 GBP • Avstralija 39 AUD • Kanada 36 CAD • ZDA 28 USD • Hrvaška 174 HRK
V ceno izdaja je vračunan 8,5 % DDV. • Revija izhaja tudi s finančno pomočjo Ministrstva za kulturo.
Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d.d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASIX • Devizni račun pri NLB, d.d.: 01000-0000200097-140-7100-1189115. • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava. Oblikovanje in grafična priprava: TRAJANUS, d.o.o., Kranj • Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

ZVEZA SLOVENSKEH IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
župnik: **Stanislav Cikaneč**
e-naslov: cikaneč@msn.com

AVSTRIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) 01. 5442 575
župnik: **mag. Stanislav Žlof**
e-naslov: stane.zlof@email.si
delegat: **Anton Štekl**, (odsoten)

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LINZ
župnik: **mag. Stanislav Žlof** (glej Dunaj)
informacije: **Anton Zore**, T 07. 3230 4588

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6937
župnik: **p. mag. Jože Lampret**

SLOVENSKA KAT. MISIJA VORARLBERG
Kirchweg 6, 6841 MÄDER, Vorarlberg
T (*43) 05. 5236 2166,
pT 066. 4526 0667, F 05 52 36 21 666
župnik: **Janez Žagar**

SLOVENSKA KAT. MISIJA SPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: **mag. Jože Andolšek**
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA - NIZOZEMSKA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambert laan 36, 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01, pT 0476. 8621 60
župnik: **Alojzij Rajk**, e-naslov: rajk@pi.be

SLOV. PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. Couronne 206, Ixelle, 1050 BRUXELLES
T/F: (*32) 02. 6477 106
župnik: **Alojzij Rajk**, e-naslov: rajk@pi.be

FRANCIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43, F 01. 4253 5670
župnik in delegat: **Jože Kamin**
e-naslov: kaminjoseph@aol.com
duhovni pomočnik: **Toni Drašček**
e-naslov: joton@free.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: **Jože Kamin**,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com
duhovni pomočnik: **Toni Drašček**
e-naslov: joton@free.fr
duhovnik v pokoji: **Anton Dejak**
9, rue Saint Gorgon, 57710 AUMETZ
tel. (*33) 03. 8291 8506

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA
6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 04. 9388 5851
župnik: **Štefan Čukman**

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan **Anton Trpin**, T (*386) 07. 3380 015
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnja.sentjernej@rc.kc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 7187 282
rektor **msgr. dr. Joško Pirč**
e-naslov: rettore@slovenik.it

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
župnik: **Karel Bolčina**, T (*39) 0481. 21849
pT 0338. 1958 889, F 0481. 5192 17
Trg sv. Andreja 1/a, 34170 Gorica/Italija
e-naslov: donkarel@tiscali.it
informacije: **K. Donno**, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN
Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
spletna stran: <http://www.skmberlin.de/>
župnik: **Izidor Pečovnik**
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
spl. stran: <http://www.slomisija-essen.de/>
župnik: **Alojzij Zaplotnik**
e-naslov: azaplotnik@t-online.de
diakon: **Stanislav Čepлак**,
e-naslov: ceplak@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA KÖLN
Moltkestr. 119-121, 50674 KÖLN
T/F (*49) 0221. 5237 77
župnik: **Martin Mlakar**
e-naslov: skm.koeln@t-online.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA FRANKFURT
Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
spletna stran:
<http://www.skg-frankfurt.de>
župnik: **Martin Retelj**
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM
Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
Spl. stran: <http://www.skm-mannheim.de/>
župnik: **Janez Modic**
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA INGOLSTADT
Aventinstr. 25, 85051 INGOLSTADT
T (*49) 0841. 590 76, T/F 0841. 9206 95
župnik: **Stanislav Gajšek**
e-naslov: skm.in@t-online.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART
Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, pT 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
spletna stran: <http://www.skm-stuttgart.de/>
župnik: **Dr. Zvone Štrubelj**
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG
Klausenberg 7c, 86199 AUGSBURG
T/F (*49) 0821. 979 13, pT 0173.5937 313
župnik: **Roman Kutin**
e-naslov: roman.k@oleco.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM
Olgastraße 137, 89073 ULM
T (*49) 0731 - 272 76
župnik: **Roman Kutin**, (glej Augsburg)
voditelj: **dr. Marko Dvorak**
e-naslov: marko.dvorak@t-online.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MÜNCHEN
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: slowenischsprachige-mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
spletna stran: www.skm-muenchen.de
župnik: **Marjan Bečan**
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec **Slavko Kessler**
e-nasl.: skessler@erzbistum-muenchen.de
delegat: **msgr. Janez Pucelj**
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089.2193 7900, pT 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: zveza-sid@msn.com

SRBIJA IN ČRNA GORA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD
Hadži Milentija 75, 11000 BEOGRAD
T (*381) 11. 4357 12
župnik: **msgr. Jože Hauptman**

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 031. 7115 421, spletna stran:
<http://www.slovenskamisija.org/> župnik:
Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@telia.com

ŠVICA - LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ZÜRICH
Hallwylstrasse 60, 8004 ZÜRICH
T (*41) 044.3013 132, pT 079. 7773 948
F (*41) 044. 3030 788
spletna stran: <http://www.slomisija.ch>
župnik: **mag. David Taljat**
e-naslov: taljat.david@econophone.ch

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

436 676₂₀₀₅

920051104,4

COBISS

ISSN 1408-9726

9 771408 972008